



**Centrum
Usług Społecznych
w Skawinie**

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKO - GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SKAWINIE, Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY – MONITORING PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY SKAWINA NA LATA 2022 –2024 oraz REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY – MONITORING PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY SKAWINA NA LATA 2018-2022 ZA 2022 r.

Skawina 31.03.2023r.

Spis Treści

Wprowadzenie.....	4
Rozdział I	
STRUKTURA ORGANIZACYJNA JEDNOSTKI	8
1.1 Struktura organizacyjna Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skawinie	
1.2 Doskonalenie zawodowe pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	
Rozdział II	
BUDŻET MGOPS W 2022 R.	12
Rozdział III	
KLIENCI POMOCY SPOŁECZNEJ.....	14
3.1 Postępowanie w sprawie świadczeń pomocy społecznej	
3.2 Klienci pomocy społecznej w kontekście rodzaju udzielanej pomocy w 2022r.	
Rozdział IV	
WSPARCIE OSÓB O NAJNIŻSZYCH DOCHODACH.....	18
4.1 Świadczenia pieniężne i niepieniężne	
4.2 Domy Pomocy Społecznej	
Rozdział V	
POMOC DZIECKU I RODZINIE.....	24
5.1 Zespół ds. pracy socjalnej i asystentury rodziny (ZPS)	
5.2 Asystent rodziny	
5.3 Praca socjalna	
Rozdział VI	
WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	29
6.1 Zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	
6.2 Zapewnienie usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	
6.3 Potwierdzenie prawa do ubezpieczenia zdrowotnego	
6.4 Mieszkanie chronione	
6.5 Program „Korpus Wsparcia Seniorów”	
6.6 Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	
6.7 Program „Opieka Wytchnieniowa”	
Rozdział VII	
PROGRAM RZĄDOWY „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”	35
7.1 Realizacja wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” dla dzieci i dorosłych	
Rozdział VIII	
REALIZACJA ŚWIADCZEŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I OSÓB UPRAWNIONYCH DO ALIMENTÓW	37
8.1 Świadczenia rodzinne	
8.2 Fundusz alimentacyjny	
Rozdział IX	
PRZECIWDZIAŁNIE PRZEMOCY W RODZINIE.....	39

ROZDZIAŁ X

INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKO – GMINNY OŚRODEK POMOCY

SPOŁECZNEJ.....49

10.1 Karta Dużej Rodziny

10.2 Program Rodzina 500+

10.3 Pomoc materialna o charakterze socjalnym – stypendium szkolne

10.4 Dodatek osłonowy

10.5 Dodatek węglowy

10.6 Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła

10.7 Dodatek elektryczny

10.8 Program „Skawińska Karta Seniora”

10.9 Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne

10.10 FEAD – Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)

10.11 Punkt pomocy rzeczowej „Otwarta szafa”

10.12 Przeciwdziałanie Covid-19

Rozdział XI

PLACÓWKI WSPARCIA DLA SENIORÓW, OSÓB ZALEŻNYCH ORAZ ICH OPIEKUNÓW NA TERENIE GMINY SKAWINA.....56

11.1 Funkcjonowanie placówek dziennej opieki i aktywizacji osób starszych w Gminie Skawina

11.2 Funkcjonowanie Centrum Wsparcia Opiekunów osoby niesamodzielnej w Gminie Skawina

Rozdział XII

PLACÓWKA WSPARCIA DZIENNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W GMINIE SKAWINA.....63

ROZDZIAŁ XIII

POMOC OBYWATELOM UKRAINY PO 24 LUTEGO 2022 r.66

Rozdział XIV

BILANS POTRZEB NA 2024 ROK70

Rozdział XIV

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY - MONITORING

PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY SKAWINA NA LATA 2022 –2024.....74

Rozdział XV

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY – MONITORING PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY SKAWINA NA LATA 2018-2022 ZA 2022 ROK77

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn.zm.) kierownik ośrodka pomocy społecznej składa coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka i przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Ponadto art. 179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 447) obliuguje burmistrza do przedstawienia radzie gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadań w terminie do 31 marca każdego roku. Niniejsze sprawozdanie zawiera kompleksowe dane w zakresie obu ustaw.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie jest jednostką organizacyjną Miasta i Gminy Skawina utworzoną na podstawie statutu i regulaminu organizacyjnego, w celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie w 2022 r. realizował zadania wynikające z przepisów:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
2. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
3. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
4. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
5. Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
6. Uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „ Posiłek w domu i w szkole” na lata 2019-2023
7. Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
8. Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r.- Prawo energetyczne (w zakresie dodatku energetycznego);
9. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
10. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
11. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
12. Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
13. Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny;
14. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

15. Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;
16. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym;
17. Ustawa z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych;
18. Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw;
19. Ustawa z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparcia niektórych odbiorców w 2023 r.;
20. Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 o dodatku ośłonowym.

Zadania realizowane przez ośrodek obejmują:

- analizę i ocenę zjawisk powodujących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń
- pobudzanie społecznej aktywności w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin
- pracę socjalną, rozumianą, jako działalność zawodową, skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi.

Pomoc udzielana była osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej przy zachowaniu ustawowego kryterium dochodowego. Udzielana pomoc miała na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać przy wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów i możliwości. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie wykonywał zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Pomoc udzielana była w formie pieniężnej tj. zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, zasiłek celowy specjalny oraz niepieniężnej tj. praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, pomoc rzeczowa, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, pobyt w DPS. Świadczenia miały charakter stały, okresowy lub jednorazowy. Osobom ubogim, niezaradnym życiowo, niepełnosprawnym, MGOPS opłacał bezpośrednio świadczenia np. gaz, energię elektryczną, finansował zakup opału. Osobom, które znajdowały się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, które własnym staraniem nie mogły zabezpieczyć sobie gorącego posiłku wydawano decyzje przyznające pomoc w formie posiłku w Jadłodajni w Skawinie przy ulicy Kilińskiego 1a.

Osobom wymagającym wsparcia w codziennych czynnościach, ze względu na wiek lub stan zdrowia przyznawano usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, kierowano do domów pomocy społecznej. Ośrodek realizował także zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, oraz Rządowego Programu „Posiłek w domu i w szkole”. W ramach nowych zadań przekazanych do realizacji w 2022r realizowane były zadania wynikające z ustaw: o dodatku osłonowym, węglowym, zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych, o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparcia niektórych odbiorców w 2023

Wszystkie działania podejmowane w 2022 roku oparte były o wyżej wymienione ustawy oraz zgodne z uchwałami Rady Miejskiej w Skawinie. Dodatkowo Ośrodek Pomocy Społecznej realizował wiele projektów, w tym min. przedsięwzięcia związane z funkcjonowaniem placówek dziennego pobytu dla osób starszych i placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży a także program rządowy Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej, Opieka Wytchnieniowa oraz program Korpus Wspierania Seniorów.

Obszarem wzmożonej pracy była też szeroko pojęta pomoc obywatelom Ukrainy, którzy po 24 lutego 2022 r., uciekali przed wojną ze swojego kraju i znaleźli pomoc i schronienie także na terenie Gminy Skawina. M-GOPS koordynował zakwaterowanie uchodźców, magazynowanie i rozdzielanie pomocy żywnościowej i materialnej oraz szereg innych działań pomocowych a także udzielał wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie z dniem 1 stycznia 2023 r., przekształci się w Centrum Usług Społecznych w Skawinie. O zmianie informuje UCHWAŁA NR XLVIII/673/22 RADY MIEJSKIEJ W SKAWINIE z dnia 28 września 2022 r. w sprawie utworzenia Centrum Usług Społecznych w Skawinie poprzez przekształcenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skawinie.

Centrum Usług Społecznych (CUS) będzie realizowało dotychczasowe obowiązki Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. oraz nierealizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie do dnia utworzenia Centrum zadania z zakresu:

- a) polityki mieszkaniowej Gminy Skawina,
- b) promocji i ochrony zdrowia,
- c) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- d) pobudzania aktywności obywatelskiej.

Celem działania Centrum będzie podejmowanie działań dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców Gminy Skawina w zakresie szeroko rozumianych usług społecznych i koordynowanie tych usług, w tym w szczególności:

- 1) stworzenie zintegrowanego lokalnego systemu usługowego, umożliwiającego uzyskanie dostępu do usług społecznych z różnych obszarów w kontakcie z jedną instytucją,
- 2) budowanie szerokiego przedziału usług dostępnych dla mieszkańców i zarazem oferowanie spersonalizowanych Indywidualnych Planów Usług Społecznych, pozwalającego w sposób kompleksowy odpowiadać na potrzeby rodzin,
- 3) aktywowanie i wzmacnianie potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie wsparcia społecznego w postaci działań wolontaryjnych, samopomocowych i sąsiedzkich,
- 4) wypracowanie właściwych relacji między działaniami selektywnymi w ramach pomocy społecznej, a działaniami powszechnymi adresowanymi do ogółu mieszkańców,
- 5) podejmowanie działań wspierających osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Rozdział I

STRUKTURA ORGANIZACYJNA JEDNOSTKI

1.1. Struktura organizacyjna Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skawinie.

Stan zatrudnienia w Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Skawinie na dzień 31.12.2022 wynosił 76 osób zatrudnionych na 73,375 etatu /w tym osoby przebywające na urloпах rodzicielskich i wychowawczych/.

Na dzień 31.12.2022 w grupie osób zatrudnionych znajdowało się:

- **1 Dyrektor Ośrodka**
- **1 Zastępcę Dyrektora Ośrodka**
- **1 Główny Księgowy**
- **8 pracowników zespołu ds. świadczeń rodzinnych i wychowawczych** /w tym 1 osoba przebywająca na urlopie wychowawczym/
- **9 pracowników zespołu ds. usług** / w tym 1 osoba przebywająca na urlopie rodzicielskim/
- **10 pracowników zespołu ds. świadczeń z pomocy społecznej**
- **12 pracowników zespołu ds. pracy socjalnej i asystentury rodziny** /w tym 2 osoby przebywające na urlopie rodzicielskim, 1 osoba przebywająca na urlopie wychowawczym /
- **6 pracowników zespołu finansowo-księgowego** /w tym 1 osoba przebywająca na urlopie rodzicielskim/
- **8 pracowników zespołu organizacyjnego - personalnego** /w tym 2 osoby sprzątające, z czego 1 osoba przebywająca na urlopie wychowawczym/
- **20 pracowników zatrudnionych** w Placówkach Seniorów oraz Centrum Wsparcia Opiekunów (w okresie 01.01.2022-31.03.2022 zatrudnienie to było w ramach projektu „Utworzenie placówek wsparcia dla seniorów, osób zależnych oraz ich opiekunów na terenie Gminy Skawina” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 -2020, Oś Priorytetowa 9. Region spójny społecznie, Działania 9.2 Poddziałanie 9.2.2, z Europejskiego Funduszu Społecznego).

W 2022 roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Skawinie na podstawie umów cywilno-prawnych: **28** osób świadczyło usługi opiekuńcze, **11** osób świadczyło specjalistyczne usługi opiekuńcze /w tym 1 osoba świadczyła specjalistyczne usługi opiekuńcze w ramach prowadzonej działalności gospodarczej/ **10** osób świadczyło usługi asystenta osoby niepełnosprawnej, **1** osoba świadczyła usługi pomocy psychologicznej dla dorosłych obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa zamieszkałych na terenie gminy Skawina, **1** osoba świadczyła usługi wsparcia psychologicznego dla dzieci z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa zamieszkałych na terenie gminy Skawina, **1** osoba prowadziła, punkt interwencyjno-konsultacyjno- wspierający dla osób doznających przemocy w rodzinie, ponadto **6** osób świadczyło usługi np. konserwatorskie, porządkowe oraz administracyjno-biurowe.

Na umowach zlecenia w Placówkach Seniorów oraz Centrum Wsparcia Opiekunów zatrudnionych było 7 osób, którzy świadczyli usługi jako: geriatra, prawnik, fizjoterapeuta, kierowca i sprzątaczką (w okresie 01.01.2022-31.03.2022 zatrudnienie to było na umowach zlecenia w związku z realizacją projektu „Utworzenie placówek wsparcia dla seniorów, osób zależnych oraz ich opiekunów na terenie Gminy Skawina”).

1.2 Doskonalenie zawodowe pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W związku z koniecznością aktualizacji przepisów prawa oraz obowiązkiem podnoszenia kwalifikacji i umiejętności zawodowych pracownicy M-GOPS w 2022 r. uczestniczyli w wielu szkoleniach tematycznych z zakresu wykonywanych zadań.

W roku 2022, **18** pracowników M-GOPS uczestniczyło w **15** szkoleniach. Ponadto część pracowników wzięła także udział w konferencjach, spotkaniach, forach i webinarach.

Tematyka odbytych szkoleń obejmowała:

1. Dodatek osłonowy Nowe zadanie gminy 2022
2. Polski Ład 2022 w Kadrach i Płacach
3. Obsługa nienależnie pobranych świadczeń oraz odpłatności osób zobowiązanych wraz z wystawieniem tytułu wykonawczego w POMOST Std-Pomoc Społeczna
4. Superwizja w obszarze przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
5. Nowe zadania jednostek pomocy społecznej. Realizacja programów resortowych finansowanych ze środków pozabudżetowych. Pomoc uchodźcom z Ukrainy – świadczenia pieniężne i niepieniężne wypłacane przez OPS-y
6. Praktyczne aspekty wynagradzania pracowników pomocy społecznej

7. Rozmowa interwencyjna i wspierająca w pracy z dzieckiem doświadczającym przemocy
8. Praca z osobą uzależnioną i jej rodziną
9. Zmiany od 1 lipca 2022r. – Obowiązki płatnika w zakresie rozliczania wynagrodzeń i składania PIT-2
10. Praca socjalna z osobą z zaburzeniami psychicznymi
11. Rewolucyjne zmiany w prawie pracy w 2022
12. Nowa klasyfikacja budżetowa – praktyczne warsztaty
13. Dodatek węglowy – nowe zadanie dla gmin
14. Klasyfikacja budżetowa w JST i jednostkach organizacyjnych obowiązująca w roku 2022 z uwzględnieniem zmian wprowadzonych nowelizacją z 15 lipca 2022
15. Jak poradzić sobie z nadchodzącymi zmianami w prawie pracy – wskazówki i nowe wzory dokumentów kadrowych

Ponadto pracownicy uczestniczyli w roku 2022 w:

Szkoleniach specjalistycznych, które obejmowały następujące tematy:

1. Praca z osobami stosującymi przemoc realizowana przez grupy robocze w ramach procedury Niebieskiej Karty
2. Praca z rodziną w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty – szkolenie obejmujące tematykę szczegółową w obszarze realizacji procedury
3. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z wytycznymi Ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego – szkolenie wprowadzające

Udział w projektach:

I. Nowe specjalności II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny odpowiedzią na nowe wyzwania:

1. Metody i techniki pracy socjalnej – jak prowadzić rozmowę z trudnymi osobami? (zajęcia warsztatowe).
2. Podstawowa komunikacja w pomocy uchodźcom - obywatelom Ukrainy.

II. KOOPERACJE 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin obejmujących następujące tematyki szkoleń:

1. Szkolenie z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych

2. Szkolenie z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych
3. Szkolenie z zakresu organizacji społeczności lokalnej
4. Budowanie partnerstwa lokalnego i podtrzymywanie współpracy

III. Doskonalenie kompetencji kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej

1. DOGADAJ SIĘ! Narzędzia oddziaływań wychowawczych i efektywnej komunikacji z dzieckiem w każdym wieku

w webinarium nt.:

- | |
|---|
| 1. ZUS Kompletowanie wniosków o świadczenia długoterminowe – Webinarium dla pracowników MGOPS |
|---|

Konferencje, spotkania i fora, w których brali udział pracownicy M-GOPS:

- | |
|--|
| 1. Forum asystentów rodziny |
| 2. Superwizja grupowa |
| 3. Wizyta studyjna „Nowa wiedza – zlecenie usług społecznych podmiotom ekonomii społecznej |
| 4. Wizyta studyjna w Centrum Usług Społecznych w Starachowicach |
| 5. Wizyta studyjna w Centrum Usług Społecznych w Myślenicach |

Poza w/w szkoleniami **15** osób uczestniczyło w szkoleniu z zakresu Ochrony Danych Osobowych (RODO) oraz szkoleniu z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej **55** osób organizowanych przez MGOPS w Skawinie.

Rozdział II

BUDŻET MGOPS W 2022 R.

Koszty utrzymania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w tym:

- koszty wynagrodzeń i pochodnych

- koszty obsługi świadczeń

- pozostałe wydatki rzeczowe

- Wydatki na utrzymanie Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2022 r. wyniosły ogółem **3 917 853 zł**, z tego:

- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń dla 35,89 etatów – kwota **2 968 231 zł.**, która stanowi 75,76 % ogółu wydatków na utrzymanie Ośrodka,

- umowy zlecenia – kwota **104 645 zł**,

- wynagrodzenie za sprawowanie opieki wraz z kosztami obsługi – kwota **3 045 zł**

- pozostałe wydatki rzeczowe – kwota **831 477 zł**

- wydatki majątkowe – kwota **10 455 zł**,

- koszty obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – kwota **633 809 zł**
(koszty obsługi w 2022 r. stanowią 5,35% ogółu zadania)

- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń dla 4,94 etatu pracowników realizujących świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia rodzicielskie, świadczenia wychowawcze – kwota **479 244 zł** (co stanowi 75,61 % kosztów obsługi zadania)

- pozostałe wydatki rzeczowe – kwota **154 565 zł**

- koszty obsługi świadczeń wychowawczych – kwota **69 107 zł**
w tym:

- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń dla 5,42 etatów pracowników realizujących świadczenia wychowawcze – kwota **64 780 zł**

(co stanowi 93,74 % kosztów obsługi zadania)

- pozostałe wydatki rzeczowe – kwota **4 327 zł**

- Koszty obsługi wspieranie rodzin – kwota **172 437 zł**

- wynagrodzenia i pochodne związane z zatrudnieniem 2 asystentów – kwota **155 797 zł**

(co stanowi 90,35% kosztów obsługi zadania)

- pozostałe wydatki rzeczowe

– kwota **16 640 zł**

Inne zadania realizowane przez MGOPS:

Zarządzanie Kryzysowe – kwota 8 509 zł, w tym:

- Wynagrodzenie pracowników – kwota **5 510 zł**
- Wydatki poniesione dla obywateli Ukrainy – kwota **2 300 zł**

Rozdział III

KLIENCI POMOCY SPOŁECZNEJ

3.1 Postępowanie w sprawie świadczeń pomocy społecznej

Rodzaje świadczeń z pomocy społecznej określa Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Każdorazowe świadczenie z pomocy społecznej - z wyłączeniem pracy socjalnej, jest przyznawane decyzją administracyjną, której wydanie poprzedzone jest weryfikacją sytuacji poprzez rodzinny wywiad środowiskowy, mający na celu szczegółowe zdiagnozowanie problemu oraz będący podstawą planu pomocy. Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się w miejscu zamieszkania klientów. Świadczenia pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego bądź innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być również udzielana z urzędu. Pomocy udziela się w różnych formach: pieniężnej (zasiłki), w formie niepieniężnej (usługi wspierające funkcjonowanie rodziny, praca socjalna). Rodzaj i rozmiar świadczeń winny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

Do świadczeń pieniężnych zalicza się: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy. Do świadczeń niepieniężnych zalicza się: praca socjalna, bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne, pomoc rzeczowa, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, pobyt w DPS.

Oprócz wywiadów środowiskowych przeprowadzanych z wniosków o udzielenie świadczeń z pomocy społecznej pracownicy socjalni przeprowadzali również wywiady na wniosek innych instytucji, w szczególności dla potrzeb sądu, innych ośrodków pomocy społecznej, prokuratury oraz dla potrzeb postępowań dot. świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i ustalania uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

3.2 Klienci pomocy społecznej w kontekście rodzaju udzielanej pomocy w 2022 r.

W roku 2022 świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi z pomocy społecznej objęto 560 rodzin liczących łącznie 968 osób.

LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOĄĄ SPOŁECZNĄ W 2022 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE	LICZBA RODZIN		Liczba osób w rodzinach
		OGÓŁEM	W tym: NA WSI:	
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych i zleconych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania:	788	560	195	968
W tym: świadczenia pieniężne:	502	493	176	783
Świadczenia niepieniężne:	396	261	74	596
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę.	16	16	5	45
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę.	762	548	191	917
Pomoc udzielona: praca socjalna ogółem:	x	98	23	178
Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny	Liczba kontraktów socjalnych		Liczba osób objętych kontraktem socjalnym	
	0		0	

Źródło: opracowanie własne CUS

Najczęstszymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej były takie problemy jak długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo i niepełnosprawność. Strukturę powodów udzielania świadczeń prezentuje poniższe zestawienie.

STRUKTURA POWODÓW UDZIELANIA ŚWIADCZEŃ

Powód trudnej sytuacji życiowej	LICZBA RODZIN		LICZBA OSOB W RODZINACH
	OGÓŁEM	W tym; NA WSI	
ubóstwo	286	100	469
sieroctwo	0	0	0
bezdomność	23	4	23
bezrobocie	161	55	326
niepełnosprawność	242	89	345
długotrwała lub ciężka choroba	388	141	579
potrzeba ochrony macierzyństwa w tym:	32	10	175
wielodzietność	11	5	53
alkoholizm	21	4	25
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	24	12	80
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodziny niepełne	15	8	48
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodziny wielodzietne	11	5	53
trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8	0	11
przemoc w rodzinie	1	0	2

narkomania	1	0	1
sytuacja kryzysowa	0	0	0
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,	0	0	0
zdarzenie losowe	1	1	3
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0
brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0

Źródło: opracowanie własne CUS

Rozdział IV

WSPARCIE OSÓB O NAJNIŻSZYCH DOCHODACH

4.1 Świadczenia pieniężne i niepieniężne

Świadczenia pieniężne z zakresu pomocy społecznej mogą otrzymać osoby, które spełniają kryterium dochodowe określone w Ustawie o pomocy społecznej w odniesieniu do właściwego Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej.

W przypadku szczególnych okoliczności życiowych m.in. zdarzeń losowych osobom albo rodzinom o dochodach przekraczających kryterium dochodowe można przyznać pomoc w formie specjalnego zasiłku celowego

Od dnia 01.01.2022r. obowiązuje Rozporządzenie Rady Ministrów (Dz. U. z dnia 14 lipca 2021 r. poz.1296) w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Kryteria dochodowe w pomocy społecznej

Kryterium dochodowe	Od 01.01.2022r.
dla osoby samotnie gospodarującej	776 zł
dla osoby w rodzinie	600 zł

Źródło: opracowanie własne CUS

W realizacji programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” stosuje się zasadę podwyższonego kryterium dochodowego tj. 150% tego kryterium, które od dnia 01.01.2022r. wynosiło:

dla osoby samotnie gospodarującej; 1164,00 zł. natomiast na osobę w rodzinie: 900,00 zł.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE - RODZAJ ŚWIADCZEŃ I WYKONANIE w 2022 R.

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń;
Zasiłek stały	1 076 125 zł
Zasiłek okresowy	507 669 zł
Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem;	170 651 zł
Zasiłek celowy na zakup żywności „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	463 974 zł

Źródło: opracowanie własne CUS

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE- RODZAJ ŚWIADCZEŃ I WYKONANIE ZA 2022 R

Rodzaj świadczenia	Świadczenia niepieniężne 2022 r.	
	Liczba uprawnionych	Koszt świadczeń w zł.
Pobyt w DPS	50	1 793 564
Sprawienie pogrzebu	3	6 551
Usługi opiekuńcze	78	592 809
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	16	208 197
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	150	89 482
Schronienie -opłaty za nocleg bezdomnym	8	57 910
Posiłek gorący dla dzieci w gimnazjach, szkołach i przedszkolach oraz osób dorosłych	255	258 140
Potwierdzenia uprawnień do świadczeń zdrowotnych	33 decyzje	

Źródło: opracowanie własne CUS

Zasiłek stały przysługuje:

1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;

2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

- zasiłki stałe 171 osób - 1705 świadczeń kwota **1 076 124,00 zł**

Za uprawnione osoby pobierające zasiłki stałe, które nie podlegają ubezpieczeniu z innego tytułu opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne

- 150 osób – 1536 świadczeń

kwota **89 482,24 zł**

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na:

- 1) długotrwałą chorobę
- 2) niepełnosprawność
- 3) bezrobocie
- 4) możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego

Zasiłek okresowy przysługuje:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

- zasiłki okresowe 286 rodziny - 2163 świadczeń

kwota **507 669 zł**

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy.

Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego.

- zasiłki celowe 247 rodzin – 439 świadczeń

kwota **170 651 zł**

w tym 11 posiłków

▪ **Pomoc dla osób bezdomnych**

- schronienie w ośrodkach dla osób bezdomnych zapewniono

8 osób z 8 rodzin

kwota **57 910 zł**

▪ **Sprawienie pogrzebu:**

- 3 osoby

kwota **6 551 zł**

4.2 Domy Pomocy Społecznej

Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych kierowane były do domu pomocy społecznej. Kierowanie do domów pomocy społecznej oraz ponoszenie odpłatności za pobyt osób kierowanych jest zadaniem własnym Gminy o charakterze obowiązkowym.

Decyzję kierującą do domu pomocy społecznej wydaje się na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Powyższy koszt corocznie ulega zmianie, a zmiany te ogłaszane są w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do 31 marca każdego roku.

Ogłoszenie to jest podstawą do ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej od następnego miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym zostało opublikowane.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej są w kolejności:

1. mieszkaniec domu,
2. *małżonek, zstępni przed wstępnymi*
3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

1. mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu,
2. *małżonek, zstępni przed wstępnymi*,
3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby wymienione wyżej w pkt 1 i 2.

W 2022 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie skierował 7 kolejnych osób do domów pomocy społecznej. Ogółem w 2022 r. w domach pomocy społecznej przebywało 50 pensjonariuszy, za których pobyt M-GOPS w Skawinie ponosił częściową odpłatność. Za jedną osobę pełną odpłatność ponosiła rodzina.

Zestawienie klientów przebywający w DPS w poszczególnych latach obrazuje poniższa tabela:

Rok	Liczba osób przebywających w DPS skierowanych przez M-GOPS.	Kwota poniesiona w ramach odpłatności Gminy za pobyt osób skierowanych do DPS
2021	45	1 754 719,83 zł
2022	50	1 793 564 zł

Źródło: opracowanie własne CUS.

W zakresie powyższego zadania obserwuje się ustawiczny wzrost potrzeb. Konieczność ta podyktowana jest zjawiskiem samotności, wieku, przewlekłych schorzeń oraz braku możliwości samodzielnego egzystowania osób w swoich dotychczasowych środowiskach. Corocznie obserwowany jest systematyczny wzrost średniego miesięcznego kosztu utrzymania w ww. placówkach, który ogłaszany jest do 31 marca danego roku kalendarzowego. (art. 60 ust.2 wyżej powołanej ustawy o pomocy społecznej) powodując konieczność zwiększenia środków finansowych na pokrycie kosztów związanych z pobytem tych osób w domach pomocy społecznej.

Zestawienie placówek DPS, w których w 2022r. przebywały osoby skierowane przez MGOPS.

Lp.	Usytuowanie Domu	Profil Domu	Obowiązujący w 2022 r. średni miesięczny koszt pobytu w DPS.
1.	DPS Batowice	Dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	4747,18 zł.
2.	DPS Karniowice	Dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	5289,00 zł.
3.	DPS Więckowice	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	5193,62 zł.
4.	DPS Owczary	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	5378,48 zł.

5.	DPS Pszczyna	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	4494,37 zł.
6.	DPS Konary	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	4924,91 zł.
7.	DPS Biskupice	Dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	4541,30 zł.
9.	DPS „Na Farmie życia”	Dla osób z autyzmem i niepełnosprawnością intelektualną	6420,00 zł
12.	DPS Czerna	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	5221,00 zł
13.	DPS Bochnia	Dla osób w podeszłym wieku	4582,55 zł
14.	DPS Starachowice	Dla osób przewlekle somatycznie chorych	4230,00 zł
15.	DPS Harbutowice	Dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	5250,49 zł
16.	DPS Bielawa	Dla osób przewlekle somatycznie chorych	4550,00 zł
17.	Dom Pomocy Społecznej w Rabie Wyżnej	Dla osób przewlekle somatycznie chorych i w podeszłym wieku	4408,76 zł
18.	Dom Pomocy Społecznej w Łagiewnikach gm. Chmielnik	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	4800,00 zł

Źródło: dane statystyczne CUS.

Rozdział V

POMOC DZIECKU I RODZINIE

5.1. Zespół ds. pracy socjalnej i asystentury rodziny

Zespół ds. pracy socjalnej i asystentury rodziny gromadzi pracowników socjalnych realizujących usługę pracy socjalnej oraz asystentów rodzin. Praca socjalna realizowana jest na podstawie ustaw: Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, oraz Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast pracę asystentów rodzin regulują ustawy: Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin – Ustawa „Za życiem”. Zarówno pracownicy socjalni świadczący pracę socjalną jak i asystenci rodzin realizują zadania, które mieszczą się w definicji pracy socjalnej. Różnica polega na tym, iż pracownik socjalny pracuje z osobami samotnymi, rodzinami, w których nie ma dzieci lub w rodzinach, w których są dzieci, ale tylko w takich, w których problemy opiekuńczo-wychowawcze nie stanowią pierwszorzędnych trudności. Asystenci rodzin natomiast pracują w rodzinach, w których głównym powodem udzielanego wsparcia są trudności w obszarze opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach, gdzie kobiety zgodnie z Ustawą „Za życiem” są w okresie ciąży i połogu ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży zagrożonej, z kobietami, które utraciły dziecko z powodu poronienia, urodziły martwe dziecko, urodziły dziecko ciężko chore, niepełnosprawne.

5.2. Asystent rodziny

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie został wyznaczony, jako jednostka realizująca zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.. Dz. U. z 2022 r.poz. 447) Uchwałą nr XIV/178/2011 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 28 grudnia 2011 roku w sprawie wyznaczenia podmiotu właściwego do realizacji zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny.

W ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zapisany został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Ważnym zadaniem zapisanym w cytowanej wyżej ustawie jest zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wsparcia asystenta rodziny. Pomoc w postaci asystenta rodziny pozwala wzmocnić rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i zapobiega umieszczaniu dzieci poza rodziną, w pieczy zastępczej. Zgodnie z zapisami art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku, gdy Ośrodek Pomocy Społecznej podejmie informację o rodzinie przeżywającej

trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodzinnej, pracownik socjalny, jeżeli uzna za zasadne, występuje do Dyrektora Ośrodka z wnioskiem o przydzielenie rodzinie pomocy w formie asystenta rodziny.

W 2022 r. pracownicy socjalni występowali z wnioskiem do Dyrektora o przydzielenie asystenta rodziny w 22 przypadkach. Po otrzymaniu wniosków Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej każdorazowo przydzielał rodzinie asystenta.

Asystent rodziny ma na celu pracę z rodziną w problemach nie tylko wychowawczych, lecz także w sprawach codziennych. Realizowana przez niego pomoc polega na wsparciu w przezwyciężeniu trudności, w poprawie sytuacji życiowej, by w przyszłości rodzina samodzielnie pokonywała własne problemy. Współpraca z rodziną oparta jest o plan pracy, który z założenia jest długofalowy. Asystent rodziny pracuje z nią średnio przez 2–3 lata, w zależności od potrzeb. Jeżeli rodzina nie wykazuje chęci i zaangażowania we współpracy z nim, możliwe jest podjęcie decyzji o wcześniejszym jej zakończeniu.

Zadania asystenta rodziny określone są w art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do których w szczególności należą:

opracowanie i realizacja określonego planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny; pomoc w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; udzielenie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, a także problemów wychowawczych; motywowanie rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz wspieranie aktywności społecznej rodzin; pomoc w poszukiwaniu pracy zarobkowej i jej utrzymaniu; współpraca z rodziną zastępczą, rodzinnym domem dziecka, placówką opiekuńczo-wychowawczą, w których umieszczono dziecko z rodziny przeżywającej trudności; udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych; podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin; prowadzenie dokumentacji, która dotyczy pracy z rodziną, dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, ale również monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną; sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach.

Asystent rodziny pełni w środowiskach rodzinnych wiele ról, m.in. jest rzecznikiem rodziny, mediatorem rodziny i w rodzinie, konsultantem, superwizorem, doradcą. Zadaniem asystentów jest kierowanie procesem zmiany postaw życiowych wszystkich członków rodziny. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego

współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną, określa wraz z rodziną sposób wyjścia z trudnej sytuacji, ustala słabe i mocne strony rodziny, rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Idea pracy asystenta daje nadzieję na większą skuteczność pracy z rodziną, praca socjalna w zwykłym trybie.

Asystent rodziny bezpośrednio świadczy usługi rodzinom przeżywającym trudności i pomaga w dotarciu do usług oferowanych przez system wsparcia. Praca asystenta rodziny obejmuje następujące obszary:

- **obszar umiejętności opiekuńczo- wychowawczych** (podnoszenie, wzmacnianie kompetencji opiekuńczo- wychowawczych rodzin, proponowanie udziału w szkołach dla rodziców, kierowanie na terapię, współpraca z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną, współpraca ze szkołami, przedszkolami, świetlicami, placówkami)
- **obszar formalno- prawny** (pomoc w uzyskaniu dokumentów, pomoc w przygotowaniu pism urzędowych: wniosków, podań, pozwów sądowych)
- **obszar zawodowy** (motywowanie do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy, pomoc w napisaniu CV, listów motywacyjnych, motywowanie do podjęcia pracy, dostarczanie ofert pracy, nauka pozyskiwania ofert pracy: Internet, prasa, PUP, trening prezentacji rozmów kwalifikacyjnych)
- **obszar finansowy** (pomoc, udzielanie informacji o przysługujących rodzinom uprawnieniach: zasiłki, renty, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, ale także nauka zarządzania budżetem domowy, planowanie wydatków, kontrola finansów)
- **obszar zdrowia** (motywowanie do posiadania ubezpieczenia, motywowanie do dbania o zdrowie, pomoc w ustalaniu terminów wizyt, prowadzenie monitoringów wizyt, towarzyszenie w trakcie wizyt lekarskich, współpraca z służbą zdrowia, pomoc w pozyskiwaniu orzeczeń o stanie zdrowia, monitorowanie i motywowanie do regularnego kontrolowania stanu zdrowia wszystkich domowników a przede wszystkim dzieci – szczepienia zgodne z kalendarzem szczepień, bilanse, przeglądy stomatologiczne)
- **obszar mieszkaniowy** (poprawa sytuacji mieszkaniowej poprzez: udzielenie pomocy w kwestiach oczekiwania na przydział mieszkania socjalnego, pomoc w wynajęciu mieszkań, motywowanie do poprawy warunków mieszkaniowych, dbałości o estetykę mieszkań).

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w 2022 r. zatrudnionych było asystentów rodziny, w tym 1 osoba przebywała na urlopie wychowawczym, 1 osoba zatrudniona na ½ etatu. Wszystkie osoby zatrudnione na stanowisku asystenta rodziny spełniają warunki, o których mówi art. 12 ust. 1 Ustawy o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej. Ponadto, należy zaznaczyć, że są to osoby mające doświadczenie w pracy z dziećmi, młodzieżą oraz dorosłymi.

- Wsparciem asystenta rodziny objęto rodziny, które przeżywały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
 - 51 rodzin /99 dzieci – kwota 155 797 zł
- Gmina zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
 - a. świadczenia wynikające z umieszczenia 44 dzieci w pieczy zastępczej ponoszone przez Gminę – koszt 398 510 zł

5.3 Praca socjalna

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania pomocy społecznej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. art.15 ust. 2 (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268) i Zarządzeniem Dyrektora Miejsko – Gminnego Ośrodka Społecznej nr 25/2018 z dnia 17 lipca 2018 r. MGOPS w Skawinie.

W ustawie o pomocy społecznej zapisano w art. 2.1 „ Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości” oraz art. 3.2 „ Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem”. Do pracy socjalnej kierowane są osoby/rodziny z Zespołu ds. świadczeń pomocy społecznej (ZDS) i Zespołu do spraw usług (ZDU) po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodzinnej, na wniosek, przedłożony do Dyrektora Ośrodka.

Praca socjalna to interdyscyplinarna działalność mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Pracownicy socjalni wpływają na zmianę życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadku nagłej sytuacji kryzysowej jak i codziennych, osobistych problemach.

Pracownik socjalny często pełni funkcję „pogotowia ratunkowego” będąc po części prawnikiem, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką, doradcą czy po prostu cierpliwym słuchaczem. Praca socjalna jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. To działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom

kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych do egzystencji godnej człowieka.

Najczęstsze działania pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej realizowane są w obszarze: mieszkaniowym, zawodowym, ekonomicznym, zdrowotnym, rodzinnym, opiekuńczo-wychowawczym, formalno-prawnym.

W 2022 r. objęto pracą socjalną 59 środowisk tj. 81 osób w tym dzieci 13. Zakończono pracę socjalną w 32 środowiskach i objęto 4 środowiska monitoringiem po zakończonej pracy socjalnej.

Przeprowadzono wywiady i sporządzono opinie na rzecz innych OPS, PCPR i sądów w ilości 39.

Udzielono pomocy w formie działań interwencyjnych i poradnictwa w ilości 69, gdzie 20 środowisk objęto monitoringiem.

Rozdział VI

WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

6.1 Zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Celem usług opiekuńczych jest zapewnienie odpowiedniej pomocy i umożliwienie funkcjonowania tych osób w miejscu zamieszkania najdłużej jak to jest możliwe, bez konieczności zmiany otoczenia i zamieszkania w domu pomocy społecznej.

- **Koszt jednej godziny opiekuńczej wynosił w 2022 r. – 23,00 zł**
- Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób w 2022 r. świadczone były:

- 78 osobom - liczba świadczeń 18 682 godzin – kwota **592 809 zł**

Usługi opiekuńcze realizowane były przez osoby zatrudniane bezpośrednio przez Ośrodek na umowę o pracę i umowę zlecenie i w związku z tym powyższy koszt obejmuje zarówno wynagrodzenie opiekunek zatrudnionych na umowę zlecenie jak i dwóch opiekunek zatrudnionych na umowę o pracę wraz z narzutami.

6.2 Zapewnienie usług specjalistycznych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowana jest, jako forma wsparcia dostosowana do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju

schorzenia lub niepełnosprawności. Pomoc ta świadczona jest przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Formy specjalistycznych usług opiekuńczych to:

- 1) uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia;
- 2) pielęgnacja - jako wspieranie procesu leczenia;
- 3) rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych;
- 4) zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno – wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeśli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć określonych w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego.

Koszt jednej godziny specjalistycznej usługi opiekuńczej wynosił w 2022 r. 49,50 zł.

- Pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowana była dla:

16 osób - liczba świadczeń 4 206 godzin

– kwota **208 197 zł**

Sposób przyznawania i zasady ustalania odpłatności za usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi określa Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. (Dz.U. 2005 Nr 189 poz.1598 z późn.zm.).

6.3 Potwierdzenie prawa do ubezpieczenia zdrowotnego zgodnie z art.54 Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zgodnie z art.54 wyżej powołanej ustawy Wójt, Burmistrz, Prezydent potwierdza prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osobie, która nie posiada ubezpieczenia zdrowotnego, a jej dochód nie przekracza 100% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Decyzję wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Rozeznanie sytuacji osoby ubiegającej się o tą formę pomocy następuje na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania osoby. W 2022r. wydano 50 decyzji uprawniających do ubezpieczenia zdrowotnego.

6.4 Mieszkanie chronione

W 2022r. ze wsparcia w postaci pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystały trzy niepełnosprawne osoby. Pobyt w mieszkaniu chronionym obejmuje możliwość zamieszkania w mieszkaniu, wsparcie w postaci usług opiekuńczych i pracy socjalnej. Koszt utrzymania mieszkania chronionego wraz z oferowanym wsparciem wyniósł łącznie **10 998 zł**.

6.5 Program „Korpus Wsparcia Seniorów”

W ramach pomocy osobom starszym Ośrodek realizował Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”. Program był adresowany do seniorów w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Celem programu było zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie określonym w programie i wynikającym z rozeznaczonych potrzeb na terenie gminy. Usługa wsparcia, świadczona w ramach programu obejmowała swoim zakresem:

1. wsparcie społeczne: uruchomienie wolontariatu w zakresie wspólnego spędzania czasu z seniorami, w szczególności samotnie zamieszkującymi (np. spacer, rozmowy, wspólne sporządzanie posiłków, zakupów, pomoc seniorom przebywającym na kwarantannie itp.).
2. ułatwienie dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz wsparcie w czynnościach dnia codziennego: wsparcie/pomoc w umawianiu wizyt lekarskich w miejscu zamieszkania seniora lub pomoc w dowiezieniu seniora na wizytę lekarską, w tym również asystowanie podczas wizyty, pomoc w zorganizowaniu transportu na szczepienia, pomoc w załatwieniu prostych spraw urzędowych, w zależności od możliwości osoby udzielającej wsparcia, i w

razie konieczności gdy obecność seniora jest niezbędna do załatwienia sprawy pomoc w dowiezieniu seniora do urzędu.

3. wsparcie psychologiczne: informowanie o dostępie do ogólnopolskich „telefonów zaufania” dla seniorów, w przypadku stwierdzenia zaistnienia potrzeby objęcia wsparciem z zakresu pomocy społecznej, np. w postaci specjalistycznego poradnictwa – w szczególności psychologicznego czy specjalistycznych usług opiekuńczych – osoba udzielająca wsparcia pomaga seniorowi dokonać czynności umożliwiających otrzymanie niezbędnego wsparcia, w szczególności za zgodą seniora powiadamia ośrodek pomocy społecznej/centrum usług społecznych.

4. wsparcie w czynnościach dnia codziennego: pomoc/towarzyszenie na spacerze, w wyprowadzeniu psa itp., pomoc w sprawach związanych z utrzymaniem porządku w domu, w tym zapewnienie pomocy w miarę możliwości i zakresu wiedzy wolontariusza, pomoc w dostarczeniu produktów żywnościowych, np. z Polskiego Czerwonego Krzyża, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej czy Caritas, dostarczanie seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze oraz środki higieny osobistej (koszt zakupionych produktów pokrywa senior),

zakup oraz dostarczanie ciepłych posiłków (koszty zakupu posiłku pokrywa senior), wsparcie seniorów objętych programem w formie okolicznościowych (świętecznych) paczek z artykułami żywnościowymi i higienicznymi, pomoc/towarzyszenie w zakresie załatwienia spraw urzędowych czy przy realizacji recept, pomoc świadczona przez osoby mieszkające w najbliższym sąsiedztwie seniora. Koszty zakupów, opłacanych rachunków i koszty transportu ponosił senior.

Z oferowanej formy wsparcia w ramach projektu skorzystało 50 seniorów.

- **Program „Korpus Wsparcia Seniorów” – kwota 65 282 zł, w tym:**
 - **Wynagrodzenie pracowników – kwota 29 392 zł**
 - **Pozostałe wydatki rzeczowe – kwota 35 891 zł**

Z realizacji Programu sporządzane zostało sprawozdanie roczne uwzględniające rzeczywistą liczbę osób objętych wsparciem oraz koszt realizacji pomocy i przekazane do wojewody w terminie do dnia 30 stycznia 2023 r.

6.6 Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie jako jednostka budżetowa Gminy, realizowała w roku 2022 Program resortowy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”, finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Program „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ”- EDYCJA 2022 miał na celu zapewnienie dostępności do usługi asystenta tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu osób niepełnoprawnych.

Usługa asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej realizowana przez Gminę Skawina zgodnie z założeniami programu była ogólnodostępną usługą wsparcia dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub traktowane na równi do wymienionych zgodnie z art.5 i art.62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021r. poz.573). Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej w ramach swoich działań świadczył pomoc przy wykonywaniu codziennych czynności a także poprzez ograniczanie skutków niepełnosprawności, stymulowaniu tej osoby do podejmowania aktywności społecznej umożliwiał osobie niepełnosprawnej udział w życiu społecznym. Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej poprzez podejmowane działania umożliwiał osobom niepełnosprawnym uczestniczenie w życiu lokalnej społeczności. Dzięki organizowaniu i towarzyszeniu osobie niepełnosprawnej w wydarzeniach kulturalnych, sportowych czy rozrywkowych przeciwdziałal dyskryminacji oraz wykluczeniu tych osób. Podejmowanie tego typu działań miało również na celu usamodzielnienie osób niepełnosprawnych i umożliwienie im realizowania prawa do niezależnego życia również po zakończeniu udziału w programie.

Wsparciem w zakresie tego zadania przez 10 asystentów objętych zostało 12 osób. Wydatkowane środki na realizację programu to **209 366,34 zł** .

6.7 Program „Opieka wytchnieniowa”

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
2. osobami posiadającymi:
 - a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573) albo

b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)

– poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Gmina otrzymała wsparcie finansowe na świadczenie usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego lub pobytu całodobowego, dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad ww. osobami.

Z oferowanego wsparcia w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” skorzystały łącznie 72 osoby w tym:

Realizacja Programu "Opieka wytchnieniowa" - edycja 2022 - Pobyt dzienny dla 47 osób kwota 181 961 zł

- na realizację usług opieki wytchnieniowej pobyt dzienny kwota 178 393 zł
- na koszty obsługi kwota 3 568 zł

Realizacja Programu "Opieka wytchnieniowa" - edycja 2022- Pobyt całodobowy dla 25 osób kwota 66 280 zł

- na realizację usług opieki wytchnieniowej pobyt całodobowy kwota 64 980 zł
- na koszty obsługi kwota 1 300 zł

Wydatkowane środki na realizację programu OPW w kwocie **248 241 zł** były środkami pozabudżetowymi.

ROZDZIAŁ VII

PROGRAM RZĄDOWY „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”

7.1 Realizacja wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” dla dzieci i osób dorosłych

Celem Programu „Posiłek w szkole i w domu” jest: ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Program jest elementem polityki społecznej w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawę poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych

„Posiłek w szkole i w domu” przyznawana jest zgodnie z Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu " Posiłek w szkole i domu" na lata 2019 - 2023 (Dz. U. z 2018 r., poz. 1007) oraz na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Skawinie Nr V/36/19 w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w formie zasiłku celowego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Pomoc w formie dożywiania może być przyznana, jeżeli dochód na osobę w rodzinie lub dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekroczy 150 % kryterium dochodowego tj. nie może przekroczyć:

- 1164,00 zł – w przypadku osoby samotnej lub samotnie gospodarującej
- 900,00 zł – w przypadku osób w rodzinie

Pomoc w postaci jednego gorącego posiłku dziennie (doraźna albo okresowa) przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

Z pomocy w ramach programu w 2022 r skorzystało:

w formie :

- posiłków 301 osób z 194 rodzin – kwota **258 140,00 zł**
w tym dla 255 uczniów – koszt **188 140,00 zł**
w tym posiłki poza programem dożywiania dla 46 dzieci – kwota **22 336,00 zł**

* w tym dotacja dla Jadłodajni dla Ubogich im. Ks. W. Troski przy Parafii Rzymskokatolickiej w Skawinie, w 2022 r. w kwocie 69 999,96 zł, w ramach zadania z zakresu pomocy społecznej: zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom tego pozbawionym.
- zasiłku celowego - świadczenia pieniężnego na zakup posiłku w formie produktów żywnościowych dla:
235 osób tj. 1865 świadczeń – kwota **463 974,00 zł**
- dowozu posiłków do szkół – kwota **40 640,00 zł**

Rozdział VIII

REALIZACJA ŚWIADCZEŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

8.1. Świadczenia rodzinne

Zadaniami wynikającymi z innych ustaw a realizowanymi, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej są świadczenia rodzinne, wychowawcze i opiekuńcze. Ustawa o świadczeniach rodzinnych określa szczegółowe warunki nabywania poszczególnych świadczeń. Świadczenia te z wyjątkiem zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego i rodzicielskiego uzależnione są od dochodu rodziny. Kryterium uprawniające do uzyskania świadczeń rodzinnych uzależnionych od dochodu wynosi 674 zł. na osobę w rodzinie a 764 zł. w rodzinie z dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- 4) świadczenie rodzicielskie.

W roku 2022 wypłacono:

- świadczenia rodzinne (bez świadczeń dla obywateli Ukrainy) - kwota **9 639 218 zł**
w tym:
 - zasiłki rodzinne wraz z dodatkami dla **803** rodzin - kwota **2 247 266 zł**
 - jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka **195** osób - kwota **195 000 zł**
 - zasiłki pielęgnacyjne – **812** - kwota **2 044 653 zł**
 - świadczenie pielęgnacyjne – **190** osób - kwota **4 427 641 zł**
 - specjalny zasiłek opiekuńczy – **10** osób - kwota **57 040 zł**
 - Świadczenia z Ustawy „Za życiem” - **7** rodzin - kwota **32 000 zł**
 - zasiłek dla opiekuna dla **8** rodzin – kwota **55 800 zł**
 - świadczenia rodzicielskie dla **97** osób – kwota **579 818 zł**
- składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla pobierających świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna
 - **144** osób – kwota **751 143 zł**
- składki zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne
 - **61** osób – **606** świadczeń – kwota **97 115 zł**

8.2 Fundusz alimentacyjny

Fundusz alimentacyjny adresowany jest do osób uprawnionych, które mają zasądzone alimenty od rodziców, a ich egzekucja za pośrednictwem komornika jest bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu przysługują:

- osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia,
- w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia,
- w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo,
- jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł. /netto/, w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

- świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacano dla:

Dodatkowo Ośrodek podejmuje i prowadzi szereg działań w stosunku do 252 dłużników alimentacyjnych. Działania te mają na celu odzyskanie od dłużników alimentacyjnych wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Dłużnicy alimentacyjni z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego dokonali zwrotu na łączną kwotę **530 744 zł**. Część zwrotu wypłaconych świadczeń stanowi dochód własny Gminy. Dochód ten za 2022 r. wyniósł **100 577 zł**.

ROZDZIAŁ IX

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie *przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

Problem przemocy w rodzinie jest bardzo poważnym problemem społecznym naszych czasów, jest to zjawisko, które w bardzo wielu przypadkach jest ukryte i nie zostaje ujawnione. Jest to zjawisko trudne do zdiagnozowania. Tak naprawdę nikt nie wie, jaka jest prawdziwa skala przemocy w rodzinie.

Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Interdyscyplinarne podejście do realizacji procedury „Niebieskiej Karty” ma na celu zintensyfikowanie działań wszystkich służb na rzecz poprawy sytuacji osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Celem procedury „Niebieskiej Karty” jest dokumentowanie i zapobieganie występowaniu przemocy domowej. Podstawą prawną

wprowadzenia procedury jest art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz prowadzi obsługę administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Skawinie działa na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz uchwały Nr V/58/11 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 23 marca 2011r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, zarządzenia Nr 32.2016 Burmistrza Miasta i Gminy Skawina z dnia 22 lutego 2016r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta i Gminy realizuje zadania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny to szereg specjalistów współpracujących ze sobą, których głównym celem jest podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół spotyka się cyklicznie i zajmuje się głównie diagnozowaniem problemu przemocy na terenie Gminy, inicjuje podejmowanie działań wobec osób lub rodzin dotkniętych problemem przemocy i znajdującym się w kryzysie. Działania te skierowane są przede wszystkim na rozwiązanie konkretnego problemu. Ważnym elementem pracy Zespołu jest interwencja kryzysowa skierowana zarówno do ofiar przemocy w rodzinie jak i sprawców, oraz świadczenie pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej osobom uwikłanym w przemoc domową oraz w problemy współistniejące. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny w 2022r. powoływał grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

1. opracowanie i realizacja planu pomocy rodzinie w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
2. monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
3. dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Prace w ramach grup roboczych są prowadzone cyklicznie

co 2 – 3 miesiące w zależności od potrzeb zgłaszanych przez Zespół lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skawinie- Zespół ds. pracy socjalnej i asystentury rodziny, przemocy ul. Rynek 24.

W 2022 roku odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w następujących dniach: 31 marca, 24 czerwca, 29 września, 15 grudnia. Podczas spotkań Zespołu omawiano problemy dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie występujące na terenie gminy Skawina, podejmowano działania wynikające z procedury „Niebieskie Karty”. Omawiano sytuacje rodzin objętych pomocą grup roboczych oraz poruszano sprawy dotyczące działalności Zespołu. Zespół Interdyscyplinarny podejmował decyzje o zakończeniu procedury „Niebieskiej Karty”.

W posiedzeniach Zespołu uczestniczyli przedstawiciele reprezentujący skawińskie instytucje tj.: Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komisariatu Policji, Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogiczną, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kierownik Centrum Wspierania Rodziny, Urzędu Miasta i Gminy Skawina, Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym i Ich Rodzinom „Kruszynki” oraz przedstawiciele Sądu Rejonowego w Wieliczce - I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich, II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych, przedstawiciele Przychodni Zdrowia w Skawinie i Centrum Zdrowia Psychicznego w Skawinie.

Zespół podejmował działania mające na celu integrowanie i koordynowanie skawińskiego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym budowanie współpracy pomiędzy instytucjami odpowiedzialnymi za realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w Skawinie. W każdym przypadku wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” została powołana grupa robocza do pracy z rodziną przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego lub koordynatora.

W 2022 roku pracami grup roboczych nadal koordynowali pracownicy socjalni, którzy byli nadzorowani przez koordynatora. Ustalenie stałych pracowników koordynujących działania i monitorujących rodziny, pozytywnie wpłynęło na poprawę jakości pracy grup roboczych, współpracy z instytucjami zaangażowanymi w prace na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podniesienie poziomu udzielanej pomocy osobom uwięzonym w przemoc.

Ponadto w 2022r. Zespół Interdyscyplinarny dokonał monitoringu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Skawina

na lata 2018-2022, który został przyjęty uchwałą nr XLIV/593/18 przez Radę Miejską w Skawinie w dniu 20 czerwca 2018r.

Na podstawie analizy dokumentów można wnioskować, iż podjęte działania w 2022r. spowodowały osiągnięcie przewidywanych efektów Programu.

W związku z przeprowadzoną diagnozą, analizą dokumentów w obszarze problematyki przemocy w rodzinie wzięto pod uwagę następujące kwestie:

1. Konieczność dalszego prowadzenia kampanii społecznych informujących o możliwości uzyskania wsparcia, a tym samym zwiększenie świadomości na temat przemocy w rodzinie wśród mieszkańców;
2. Zwiększenie działań profilaktycznych poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
3. Prowadzenie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
4. Kontynuowanie i dostosowywanie oferty pomocowej skierowanej do osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie do aktualnych potrzeb;
5. Wzmocnienie działalności punktu interwencyjno- konsultacyjno – wspierającego działającego w obszarze przeciwdziałania przemocy oraz specjalistycznej oferty pomocowej
6. Budowanie świadomości społecznej w zakresie pozytywnych konsekwencji reagowania na obserwowane zachowania przemocowe oraz skuteczności prowadzenia działań w obszarze przeciwdziałania przemocy (upowszechnianie cyklicznych informacji o tematyce przeciwdziałania przemocy w mediach społecznościowych, za pośrednictwem publikacji, tablic ogłoszeń, komunikatów w parafiach, środowisku szkolnym). Wzmacnianie pozytywnych postaw obywatelskich wśród mieszkańców gminy Skawina;
7. Zwiększenie oferty pomocowej zwłaszcza w zakresie działań ukierunkowanych na sprawców przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie stałego systemu działań korekcyjnych i ścisłą współpracę sądów i prokuratury;
8. Poszerzenie oferty edukacyjno – wspierającej m. in. o treningi umiejętności społecznych i zastępowania agresji, mediacji rówieśniczych/ szkolnych oraz w obszarze bezpiecznego korzystania z przestrzeni wirtualnej;
9. Wzmocnienie edukacji osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów w zakresie zjawiska przemocy oraz przeciwdziałania (szczególnie w zakresie zgłaszania i poszukiwania pomocy). Równocześnie warto kontynuować edukację rodziców i opiekunów w tym zakresie;
10. Konieczność dalszego podnoszenia kompetencji osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

11. Konieczność dalszego usprawniania współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podejmowanie powyższych działań zwiększyło wiedzę i umiejętności osób zaangażowanych w pracę z rodziną uwikłaną w przemoc domową oraz zwiększyło świadomość na temat przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Gminy Skawina.

Od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. do przewodniczącej Zespołu wpłynęło 73 formularze „Niebieska Karta – A” w 61 rodzinach, sporządzonych przez przedstawicieli uprawnionych podmiotów (Tabela 1). W 2022r. przez Zespół Interdyscyplinarny / Grupę Roboczą zostało sporządzonych 45 formularzy „Niebieska Karta - C”, a liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart D” przez Zespół Interdyscyplinarny / Grupę Roboczą wyniosła 58. Natomiast w roku 2022 procedurą „Niebieskiej Karty” łącznie było objętych 98 rodzin. W porównaniu do roku 2021 nastąpił spadek rodzin objętych pracą grup roboczych w ramach procedury „Niebieskiej Karty” o 10 rodzin.

Liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych w 2022 r.

Podmioty uprawnione do zakładania „Niebieskich Kart”	Liczba „Niebieskich Kart”
Policja	22
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej:	35
Placówki Oświatowe	3
Służba Zdrowia	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1
Razem	61

Źródło: Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego na podstawie rejestru wpływu „Niebieskich Kart” w roku 2022.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że w 2022 roku instytucją, która najczęściej uruchamiała procedurę „Niebieskiej Karty” podobnie jak w roku ubiegłym był Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie, na drugim miejscu procedurę uruchamiali przedstawiciele policji. Do sporadycznych przypadków należało uruchomienie procedury przez Placówki Oświatowe i GKRPA. Współpraca z kuratorami I Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nietletnich i II Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w

Sprawach Karnych spowodowała zwiększenie oddziaływań na osoby stosujące przemoc w rodzinie, jak i na osoby doznające przemocy w rodzinie.

W 2022 roku odbyło się 478 grup roboczych zajmujących się pomocą rodzinom uwikłanym w przemoc w rodzinie. W tym roku, Zespół powołał 61 nowych grup roboczych, łącznie w 2022 roku pracowało 98 grup roboczych, których zadaniem było rozwiązywanie problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie, diagnozowanie sytuacji rodziny, monitorowanie sytuacji w środowisku oraz ustalenie planu pomocy rodzinie czyli dla osobom doświadczającym przemocy w tym małoletnim dzieciom , jak również osobom stosującym przemoc.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. łącznie w 65 rodzinach podjęto decyzję o zakończeniu procedury „Niebieskiej Karty” w tym, z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy w 58 przypadkach, natomiast z uwagi na brak zasadności do podejmowania działań wobec rodziny w 9 przypadkach. Zakończenie procedury kończy pracę grupy roboczej, ale nie oznacza zakończenia współpracy z daną rodziną – podmioty w ramach swoich kompetencji i obowiązków świadczą pomoc w zakresie socjalnym, psychologicznym, prawnym i innym.

W związku z zakończeniem procedury „Niebieskiej Karty”, po wyrażeniu zgody przez rodzinę, w 27 rodzinach został wprowadzony monitoring w celu sprawdzania stanu bezpieczeństwa domowników.

W ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych podejmowane były działania polegające w szczególności na:

1. diagnozowaniu przemocy w rodzinie;
2. podejmowaniu w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie działań mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
3. inicjowaniu interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
4. rozpowszechnieniu informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowaniu działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny i Grupy Robocze.

Lp		2022
1.	Liczba osób przystępujących do uczestnictwa w programach	

	oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych	0
2.	Liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	0
3.	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa socjalnego	152
4.	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego	120
5.	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa prawnego	16
6.	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa pedagogicznego	65
7.	zawiadomienie o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.	0
8.	Dozór policji z zakazem kontaktowania się z Osobą Doznającą Przemocy	5
9.	Nakaz opuszczenia lokalu	5

W 2022 roku członkowie Zespołu prowadzili działalność, profilaktyczną, szkoleniową i podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach tj:

1. „Nowe specjalności II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny odpowiedzią na nowe wyzwania”. Pkt. 8 Metody i techniki pracy socjalnej – Jak prowadzić rozmowę z trudnymi osobami?
2. „Nowe specjalności II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny odpowiedzią na nowe wyzwania”. Podstawowa komunikacja w pomocy uchodźcom
3. „Superwizja w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie”
4. „Kooperacje 3D-model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”
5. „Rozmowa interwencyjna i wspierająca w pracy z dzieckiem doświadczającym przemocy”
6. „Praca z osobą uzależnioną i jej rodziną”
7. „Praca socjalna z osobą z zaburzeniami psychicznymi”
8. „Praca z osobami stosującymi przemoc realizowana przez grupy robocze w ramach procedury Niebieskiej Karty”
9. „ Praca z rodziną w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty – szkolenie obejmujące tematykę szczegółową w obszarze realizacji procedury”
10. „Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zgodnie z wytycznymi ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego – szkolenie wprowadzające”
11. „ Dogadaj się! Narzędzia oddziaływań wychowawczych i efektywnej komunikacji z dzieckiem w każdym wieku – warsztat kompetencji (II edycja)”
12. Udział w cyklu spotkań superwizyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie organizowanych przez Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skawinie.

W ramach działań profilaktyczno- edukacyjnych adresowanych do mieszkańców i utrwalenia funkcjonowania elementów gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- **Współpracowano z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie**

Rozpowszechniano informacje i kierowano osoby doświadczające przemocy do udziału w Programie "Szkoła dla Rodziców i Wychowawców" realizowanego na terenie gminy Skawina na zlecenie Gminy przez Fundację "Wyobraź sobie" .

- ✓ Fundacja "Wyobraź sobie" - Rozpowszechniano informacje i kierowano osoby doświadczające przemocy do udziału w Programie "Szkoła dla Rodziców i Wychowawców" realizowanego na terenie gminy Skawina na zlecenie Gminy przez Fundację "Wyobraź sobie" .

- ✓ Stowarzyszenie Moc Wsparcia Sosnowiec

- **Konferencja „Dzięki pomocy żyjemy bez przemocy”**

Organizacja Konferencji – Mając na celu poprawę jakości usług i pomocy świadczonej na rzecz osób zagrożonych lub doznających przemocy w rodzinie oraz podniesienie kompetencji zawodowych osób realizujących zadania w omawianym obszarze zorganizowano II Konferencję pt. „Dzięki pomocy żyjemy bez przemocy”, która odbyła się 30 listopada 2022r. w Dworze Dzieduszyckich w Radziszowie (gmina Skawina).

Na konferencję zaproszono ponad 100 osób. Swój udział na listach obecności potwierdziło 77 osób., Przy założeniu wskaźnika na poziomie 80 osób - wskaźnik ten należy uznać za osiągnięty. Konferencja dotyczyła:

- omówienia działań realizowanych w ramach projektu, w szczególności omówienia wyników opracowanej lokalnej, pogłębionej diagnozy problemów i potrzeb w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przemocy rówieśniczej i w środowisku dzieci i młodzieży, przedstawienia ogólnych informacji dotyczących zjawiska przemocy na terenie gminy;
- omówienia zagadnień dotyczących przemocy w rodzinie i jej nowego oblicza w dobie pandemii COVID-19 i sytuacji geopolitycznej, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących przeciwdziałania krzywdzeniu i złego traktowania dzieci, w tym przemocy seksualnej w stosunku do dzieci. Omówiono zagadnienia dot. zachowań seksualnych dzieci i nastolatków, które nie świadczą o molestowaniu. Ponadto podczas konferencji poruszono zagadnienia dot. kompetencji specjalisty w sytuacji interwencji i wspierania rodzin z problemem przemocy (czynniki indywidualne, społeczno – kulturowe i sytuacyjne determinujące pozycję specjalisty wobec podmiotu i problemu przemocy, różne perspektywy interpretacji sytuacji uczestników przemocy).

W ramach działania zostały wydrukowane zaproszenia, programy i materiały konferencyjne dla uczestników konferencji oraz teczki konferencyjne, w których zamieszczono materiały szkoleniowe.

„Rozwój i wzmocnienie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych” – przeprowadzono **2 szkolenia** z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będących kontynuacją cyklu szkoleń realizowanych dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w roku 2021. Szkolenia przeprowadzono w dniach 29 i 30 września 2022 r. w Centrum Wspierania Rodziny w Skawinie. Tematyka szkoleń była spójna z przeprowadzoną w 2021 r. diagnozą potrzeb i zgłaszanymi przez uczestników spotkań superwizyjnych tj. z zakresu doskonalenia kompetencji komunikacyjnych Członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w pracy z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy oraz osób doświadczających przemocy. Tematyka szkoleń rozszerzona była również o elementy dot. problemów w zakresie różnic kulturowych

związanych z postrzeganiem przemocy w rodzinie, wychowaniem dzieci przez inne nacje zamieszkujące gminę Skawina – **łącznie przeszkolono 26 osób.**

„Rozwój poradnictwa specjalistycznego” – w ramach działania w Centrum Wspierania Rodziny w Skawinie przy ulicy Ks. J. Popiełuszki 17 dyżury pełnili:

- Specjalista ds. Przeciwdziałania Przemocy, Psychoterapeuta – Seksuolog – **łącna liczba godzin pełnionych dyżurów obejmowała - 32 godziny zegarowe.**
- Psycholog – **łącna liczba godzin pełnionych dyżurów obejmowała 39 godzin zegarowych.**

„Otwarte spotkania edukacyjno – informacyjne dla mieszkańców” – w ramach działania zorganizowano i przeprowadzono 4 spotkania edukacyjno – informacyjne w okresie od czerwca do 30 listopada 2022r. dla mieszkańców, w tym cudzoziemców (szczególnie dla kobiet). Celem spotkań była edukacja w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym przemocy na tle seksualnym, edukacja na rzecz zmiany szkodliwych stereotypów dotyczących przemocy w rodzinie i konfliktów, podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, dostarczenie wiedzy na temat przemocy w rodzinie wobec dziecka, zwrócenie uwagi na aspekty w zakresie wychowywania dzieci bez używania *przemocy*, pogłębienie rozumienia sytuacji dziecka krzywdzonego – co w konsekwencji będzie zmierzać do zatrzymania/ niwelowania przemocy, pomocy w zwiększeniu mocy osobistej i odzyskaniu zdolności do radzenia sobie w sytuacjach ???. Ponadto organizacja spotkań wpłynęła na zwiększenie dostępności do usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie.

Spotkania zrealizowano w dniu:

- 29 czerwca 2022 r. w Centrum Wspierania Rodziny w Skawinie,
- 30 sierpnia 2022 r. w Remizie Ochotniczej Straży Pożarnej w Krzęcinie,
- 13 listopada 2022 r. w Centrum Don Guanella w Skawinie,
- 22 listopada 2022 r. w siedzibie Skawińskiego Stowarzyszenia Klubu Seniora „Seniorek w Skawinie.

Realizując działanie opracowano i przygotowano plakaty informacyjne, celem rozpowszechnienia informacji o spotkaniach na terenie gminy, ulotki informacyjne dotyczące oferty pomocowej na terenie gminy adresowane do mieszkańców gminy, które również dystrybuowano w instytucjach użyteczności publicznej, w celu dotarcia do szerokiej grupy mieszkańców. Ulotki przygotowano również w języku ukraińskim.

- **Kampania „16 Dni Przeciw Przemocy Wobec Kobiet”,**

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie wspólnie z Komisariatem Policji w Skawinie oraz Sądem Rejonowym w Wieliczce i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich, Stowarzyszeniem Siemacha włączył się w międzynarodową kampanię „16 dni przeciwko przemocy ze względu na płeć” która miała na celu wyeliminowanie wszelkich form przemocy ze względu na płeć. KAMPANIA prowadzona była w dniach od 25 listopada do 10 grudnia 2022 r. Podstawowym celem kampanii było zwrócenie szczególnej uwagi na potrzeby i sytuację osób krzywdzonych przemocą i zaktywizowanie służb, instytucji do podejmowania działań chroniących. Akcja miała na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa, że przemoc stanowi jednocześnie naruszenie praw człowieka. Ponadto służyć miała ona wzmocnieniu lokalnych struktur przeciwdziałających przemocy domowej oraz budowaniu powiązań pomiędzy lokalnymi inicjatywami na rzecz powstrzymania przemocy. W ramach kampanii wszystkie osoby szukające pomocy i wsparcia mogły skorzystać z bezpłatnych konsultacji specjalistów w ramach pełnionych dyżurów.

ROZDZIAŁ X

INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKO-GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

10.1 Karta Dużej Rodziny

System zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom, z co najmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Rodzice mogą korzystać z Karty dożywotnio. Osobom posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności Karta wydawana jest na czas obowiązywania orzeczenia

o niepełnosprawności. Karta przyznawana jest dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

W **2022** roku wydano **1111** Kart Dużej Rodziny

- dla uprawnionych z **549** rodzin – kwota **8 340 zł.**
- Koszty obsługi – kwota **8 175 zł**
- Zakup materiałów biurowych – kwota **165 zł**

10.2 Program „Rodzina 500+”.

Od dnia 1 kwietnia 2016 r. realizowany jest systemowy rządowy program „Rodzina 500+”.

Program 500+ jest instrumentem polityki społecznej państwa, stanowi pomoc państwa w ponoszeniu kosztów utrzymania dzieci. Jego celem jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego rodzin.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

- świadczenia wychowawcze
- świadczenia wychowawcze dla **8281** dzieci z **5167** rodzin – kwota **20 585 986 zł**
- koszty wynagrodzenia oraz składki od nich naliczane dla pracowników zatrudnionych do realizacji zadania – kwota **64 800 zł**
- pozostałe wydatki rzeczowe – kwota **4 327 zł**

10.3 Pomoc materialna o charakterze socjalnym

Zasady przyznawania pomocy reguluje UCHWAŁA NR XXII/315/20 RADY MIEJSKIEJ W SKAWINIE z dnia 26 sierpnia 2020 roku w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Skawina. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm lub narkomania a także, gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

- **Stypendia szkolne dla 31 uczniów** – kwota **20 120 zł**

10.4 Dodatek osłonowy

Dodatek osłonowy stanowił kluczowy element rządowej tarczy antyinflacyjnej, który miał za zadanie zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności.

Dodatek osłonowy to jednorazowe świadczenie, które przysługiwało za okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.

Dodatek osłonowy przysługiwał jednoosobowym i wieloosobowym gospodarstwom domowym spełniającym kryterium dochodowe, które odpowiednio wynosiło:

- dla jednoosobowych gospodarstw domowych - 2100,00 zł,
- dla wieloosobowych gospodarstw domowych – 1500,00 zł na osobę w rodzinie.

Kwota dodatku osłonowego wynosiła rocznie:

- 1) 400 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) 600 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) 850 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) 1150 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Natomiast w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węgl pochodnymi, dodatek osłonowy wynosił odpowiednio:

- 1) 500 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) 750 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) 1062,50 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) 1437,50 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

- **Dodatek osłonowy w 2022 r., w kwocie 1 933 864 zł, w tym:**

- Wypłata świadczeń społecznych dla 2989 rodzin – kwota **1 920 027 zł**
- Koszty obsługi – kwota **13 837 zł**

10.5 Dodatek węglowy

Dodatek węglowy to rządowy program, którego celem była pomoc finansowa dla gospodarstw domowych, których głównym źródłem ogrzewania jest węgiel i paliwa węglopodobne. Dodatek ten przysługiwał gospodarstwom domowym, dla których głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego.

Wnioski o dodatek węglowy mieszkańcy mogli składać od 17.08.2022 r. do 30.11.2022 r.

Dodatek węglowy wynosił 3000,00 zł jednorazowo.

- **Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 - „Dodatek węglowy” kwota 6 817 780 zł, w tym:**
 - Wynagrodzenia pracowników – kwota **108 669 zł**
 - Wypłata świadczeń społecznych dla 2228 gospodarstw domowych – kwota **6 684 000 zł**
 - Pozostałe wydatki rzeczowe – kwota **25 011 zł**

10.6 Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła

Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła to program rządowy adresowany do gospodarstw domowych, których głównym źródłem ogrzewania był:

1. kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo
2. kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo
3. kocioł olejowy

Dodatek dla gospodarstw domowych wynosił odpowiednio:

- 1) 3000 złotych – w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;
- 2) 1000 złotych – w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;
- 3) 500 złotych – w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;
- 4) 2000 złotych – w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

Świadczenie to było świadczeniem jednorazowym.

Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła wypłacony

„Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła **kwota**

740 010 zł, w tym:

- Wypłata świadczeń społecznych dla 392 gospodarstw domowych – kwota **725 500 zł**
- Wynagrodzenia pracowników – kwota **9 060 zł**
- Pozostałe wydatki rzeczowe – kwota **5 450 zł**

10.7 Dodatek elektryczny

Dodatek elektryczny przysługuje gospodarstwom domowym ogrzewającym źródłami ogrzewania zasilanymi energią elektryczną (również pompami ciepła). **Wniosek o wypłatę dodatku elektrycznego składa się w terminie od dnia 1 grudnia 2022 r. do 1 lutego 2023 r.**

Wysokość dodatku elektrycznego została zróżnicowana w zależności od rocznego zużycia energii elektrycznej uprawnionego gospodarstwa domowego. W przypadku, gdy **zużycie w 2021 r.** nie przekraczało 5 MWh, kwota dodatku wynosi **1000 zł**. Jeżeli zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w 2021 r. przekroczyło 5 MWh, wówczas kwota dodatku to **1500 zł**. **W 2022 r. nie wypłacano dodatku elektrycznego. Przyjmowane były tylko wnioski na ten dodatek.**

10.8 Program „Skawińska Karta Seniora”

Od 01 stycznia 2018 r. w Gminie Skawina realizowany jest Program „Skawińska Karta Seniora”. Adresatami Programu są osoby w wieku 60 lat i więcej zamieszkujące w Gminie Skawina. Program ma na celu wzmocnienie aktywności społecznej i poprawę jakości życia skawińskich seniorów poprzez stworzenie i rozwijanie systemu ulg i preferencji, umożliwiających większy dostęp do różnorodnych produktów i usług. Do 31.12.2022 r. wydano 442 karty seniora. W minionym roku partnerami Skawińskiej Karty Seniora było 13 podmiotów oferujących zniżki w ramach Skawińskiej Karty Seniora.

10.9 Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne

Dodatki mieszkaniowe przyznawane i wypłacane są na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 2133) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001r. w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz.U. z 2001r. nr 156 poz. 1817 z późn. zm.). O dodatek mieszkaniowy mogą ubiegać się osoby, które spełniają jednocześnie trzy kryteria:

- posiadają tytuł prawny do lokalu
- spełniają kryterium dochodowe
- spełniają kryterium metrażowe.

dotatki mieszkaniowe w 2022 roku:

dotatki mieszkaniowe wypłacano 221 rodzinom

– koszt **575 766 zł**

Dodatek energetyczny

Od 1 stycznia 2014 r. ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 poz.833 z późn.zm.) – wprowadziła dla tzw. odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej pomoc w formie zryczałtowanego dodatku energetycznego. O przyznanie zryczałtowanego dodatku energetycznego ubiegać się może osoba, która spełnia łącznie 3 warunki:

- ma przyznany dodatek mieszkaniowy,
- jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym,
- zamieszkuje w lokalu, do którego jest dostarczana energia elektryczna.

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra **Energii z dnia 10 kwietnia 2020 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2021r. do dnia 30 kwietnia 2022r.**, wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstwa domowego:

- prowadzonego przez osobę samotną wynosi **12,09 zł./ miesiąc;**
- składającego się z 2 do 4 osób wynosi **16,79 zł /miesiąc;**
- składającego się z co najmniej 5 osób wynosi **20,15 zł./miesiąc.**

W związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 17.12.2021 r. o dodatku osłonowym, wnioski na dodatek energetyczny złożone w okresie:

- od 04.01.2022 r. do 31.12.2022 r. pozostawia się bez rozpatrzenia.

W związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 15.12.2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu, wnioski na dodatek energetyczny złożone

w okresie:

od 02.01.2023 r. do 31.12.2023 r. pozostawia się bez rozpoznania.

Tym samym od 01.05.2022 r. wstrzymano wypłatę dodatku energetycznego.

Dotatki energetyczne wypłacone do końca kwietnia 2022 r.:

dotatki energetyczne wypłacano 24 rodzinom

– koszt wypłaconych świadczeń **929 zł**

- koszt obsługi dodatku energetycznego **19 zł**

10.10 FEAD - Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)

Jest to krajowy program operacyjny współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków) i dlatego też trafia do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz poziomem dochodów odniesionych do procentowej wartości odpowiedniego kryterium dochodowego określonego w tej ustawie 220% kryterium), stanowiąc systematyczne wsparcie. Pomoc udzielana jest w postaci artykułów spożywczych, które są przekazywane osobom najbardziej potrzebującym bezpłatnie. W 2022 roku na terenie miasta i gminy Skawina dystrybutorem produktów żywnościowych w ramach PO PŻ był: Caritas Archidiecezji Krakowskiej. W ramach obowiązującego w roku 2022 „Podprogramu 2021” wydano 266 skierowań dla 484 osób.

10.11 Punkt pomocy rzeczowej „Otwarta szafa”

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej także w 2022 roku, prowadził punkt pomocy rzeczowej pn. „Otwarta szafa”, adresowany do mieszkańców miasta i gminy Skawina. Polega on przyjmowaniu odzieży i nieodpłatnym przekazywaniu jej osobom potrzebującym, które zgłoszą się do siedziby „Otwartej szafy”. Siedziba od lutego 2019 r., znajdowała się przy ulicy Korabnickiej na Placu Targowym. W październiku 2022 roku, punkt pomocy rzeczowej „Otwarta szafa”, przeniesiono i otwarto w nowej lokalizacji: ul. Aleksandra Głowackiego 7 w Skawinie. Większy lokal pozwala na efektywniejsze i bardziej poszerzone działania. Aktualnie przyjmowana jest w nim odzież sezonowa, z której skorzystać mogą mieszkańcy Gminy Skawina jak i uchodźcy z Ukrainy zamieszkali na jej terenie.

10.12 Przeciwdziałanie Covid-19

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 rok realizował zadania związane w występującą na terenie kraju sytuacją epidemiologiczną. Pracownicy monitorowali sytuacje osób pozostających na kwarantannie i izolacji domowej poprzez rozmowy telefoniczne oraz realizację (zakup i dostarczanie) zakupów artykułów spożywczych, higienicznych i leków dla tych osób.

Monitorowanie sytuacji osób pozostających w izolacji i na kwarantannie, odbywało się min. dwa razy w tygodniu. Łącznie , do końca marca objęto tym wsparciem ok. 600 osób przebywających na terenie gminy Skawina.

Rozdział XI

PLACÓWKI WSPARCIA DLA SENIORÓW, OSÓB ZALEŻNYCH ORAZ ICH OPIEKUNÓW NA TERENIE GMINY SKAWINA

11.1 Placówki dziennej opieki i aktywizacji osób starszych w Gminie Skawina

Placówki utworzone zostały w ramach projektu pn. „Utworzenie placówek wsparcia dla seniorów, osób zależnych oraz ich opiekunów na terenie Gminy Skawina” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi Priorytetowej 9 Region spójny społecznie Działanie 9.2 Usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.2 Usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa – ZIT (Typ projektu A i B) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Całkowita wartość projektu 7 548 794,00 zł

Po zakończeniu realizacji projektu zgodnie ze zobowiązaniem wynikającym z umowy są prowadzone w ramach zachowania trwałości projektu

Działalność placówek adresowana jest do osób po 60 roku życia, niesamodzielnych, z niepełnosprawnościami, a także opiekunów - nieformalnych, faktycznych i rodzin, w których funkcjonują osoby niesamodzielne, zamieszkałe na terenie Gminy Skawina.

Celem działalności placówek, zapewniających dzienną opiekę i aktywizację osób starszych, jest oferowanie opieki oraz polepszenie funkcjonowania osób starszych i ich rodzin. Efektem usług realizowanych w placówce jest osiągnięcie i utrzymywanie przez uczestników optymalnego poziomu samodzielności i aktywności.

Rodzaj i sposób świadczenia usług w placówkach zapewniających dzienną opiekę i aktywizację osób starszych uwzględnia stan zdrowia, sprawność fizyczną intelektualną oraz indywidualne potrzeby i możliwości uczestnika, a także prawa człowieka, w tym w szczególności prawo do godności, wolności, intymności i poczucia bezpieczeństwa.

Każdy uczestnik objęty/a jest wsparciem zgodnym z indywidualną diagnozą potrzeb i ścieżką reintegracji, opracowaną przez personel placówek w formie Indywidualnego Planu Działania. Placówki spełniają swoje cele poprzez realizację usług dla uczestników i ich opiekunów.

Rekrutacja uczestników do Placówek prowadzona jest w sposób ciągły.

Wachlarz usług obejmuje:

Usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne:

- możliwość dowozu osoby niesamodzielnej do placówki – *(jedynie w przypadku Placówki Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla Osób Niesamodzielnych)*
- ciepły posiłek (catering);
- pomoc w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych;
- pomoc w wykonywaniu podstawowych czynności higienicznych i fizjologicznych.

Usługi aktywizacyjno – usprawniające:

- terapia zajęciowa;
- zajęcia podnoszące sprawność i aktywność;
- wyjścia rekreacyjno-turystyczne;
- zaspokajanie potrzeb towarzyskich, kulturalnych, rekreacyjnych;
- organizacja czasu wolnego.

Usługi wspomagające:

- wsparcie opiekuna medycznego - *(jedynie w przypadku Placówki Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla Osób Niesamodzielnych)*
- konsultacje geriatryczne - *(jedynie w przypadku Placówki Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla Osób Niesamodzielnych)*
- wsparcie i konsultacje psychologiczne;

- usługi wspomagające, dedykowane uczestnikom i ich rodzinom;
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i socjalnych.

Na terenie Gminy Skawina prowadzone są placówki:

Placówka Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla Osób Niesamodzielnych w Skawinie ul. Rynek 24, 32-050 Skawina

Placówka rozpoczęła swoją działalność 2 grudnia 2019 r. Placówka przeznaczona jest dla 30 osób niesamodzielnych, powyżej 60 roku życia z Gminy Skawina, o specjalnych potrzebach – doświadczonych zespołami chorób otępiennych, wymagających specjalistycznej opieki i terapii, inicjowania i wzmocnienia działań poprzez propagowanie zasady wzajemnej pomocy.

Placówka Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla Osób Niesamodzielnych w Skawinie

czynna jest w godz.: 7.00-17.00 z wyjątkiem świąt i dni ustawowo wolnych oraz dni wskazanych przez Dyrektora jako wolne.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. z pomocy placówki korzystało 29 osób niesamodzielnych.

Placówka Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych Filia „Północ”

Dwór Dzieduszyckich, ul Szkolna 4, 32-052 Radziszów

Placówka rozpoczęła swoją działalność 22 maja 2019 r. Placówka przeznaczona jest dla 20 osób niesamodzielnych, powyżej 60 roku życia z Gminy Skawina i ma na celu aktywizację, rozwój zainteresowań, poprawne funkcjonowanie osób starszych, niesamodzielnych oraz ich rodzin, osiągnięcie u nich optymalnego poziomu samodzielności i aktywności, poprawy kondycji fizycznej, akceptacji wieku i stanu zdrowia oraz wynikających z tego ograniczeń.

Placówka Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych – Filia „Północ” czynna jest w godz.: 8.00-16.00 z wyjątkiem świąt i dni ustawowo wolnych oraz dni wskazanych przez Dyrektora jako wolne.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. z pomocy placówki korzystało 21 osób niesamodzielnych. 1 osoba korzystała z zajęć zamiennie z pozostałymi uczestnikami.

Placówka Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych Filia „Południe”, Dom Ludowy Hallerówka Jurczyce 26, 32-052 Jurczyce.

Placówka rozpoczęła swoją działalność 18 czerwca 2020 r. Placówka przeznaczona jest dla 20 osób niesamodzielnych, powyżej 60 roku życia z Gminy Skawina i ma na celu aktywizację, rozwój zainteresowań, poprawę funkcjonowania osób starszych, niesamodzielnych oraz ich rodzin, osiągnięcie u nich optymalnego poziomu samodzielności i aktywności, poprawy kondycji fizycznej, akceptacji wieku i stanu zdrowia oraz wynikających z tego ograniczeń.

Placówka Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych – Filia „Południe” czynna jest w godz.: 8.00-16.00 z wyjątkiem świąt i dni ustawowo wolnych oraz dni wskazanych przez Dyrektora jako wolne.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. z pomocy placówki korzystało 19 osób niesamodzielnych.

Koszty obsługi Placówek Diennej Opieki i Aktywizacji Osób starszych w Skawinie, Jurczycach, Radziszowie i Centrum Wsparcia Opiekunów Osoby Niesamodzielnej w Skawinie (rok 2022)

– 2 291 932 zł w tym:

- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	– kwota 1 505 589 zł
- pozostałe wydatki rzeczowe	– kwota 786 343 zł

11.2 Centrum Wsparcia Opiekunów Osoby Niesamodzielnej

Odpowiedzią na dynamiczny proces starzenia się społeczeństwa są działania podjęte na terenie Gminy Skawina obejmujące prowadzenie Centrum Wsparcia Opiekunów Osób Niesamodzielnych. w ramach okresu trwałości projektu pn. „Utworzenie placówek wsparcia dla seniorów, osób zależnych oraz ich opiekunów na terenie Gminy Skawina” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, oś priorytetowa 9. Region spójny Sołecznie, Działanie 9.2 Poddziałanie 9.2.2. z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Placówka świadczy nieodpłatne usługi adresowane do osób niesamodzielnych mieszkających na terenie Miasta i Gminy Skawina, których opiekunowie bez żadnych opłat mogą skorzystać ze wsparcia specjalistów zatrudnionych w placówce we wszystkie dni robocze w godzinach 08:00 – 17:00.

Grupę docelową realizowanego zadania stanowią osoby niesamodzielne wraz ze swoimi opiekunami. Opiekunem nieformalnym jest osoba pełnoletnia opiekująca się osobą niesamodzielną, niebędąca opiekunem zawodowym i niepobierająca wynagrodzenia z tytułu sprawowanej opieki. Osoba niesamodzielna to osoba, która ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania, co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego.

Liczba rodzin które korzystały z usług po raz pierwszy w 2022 r.

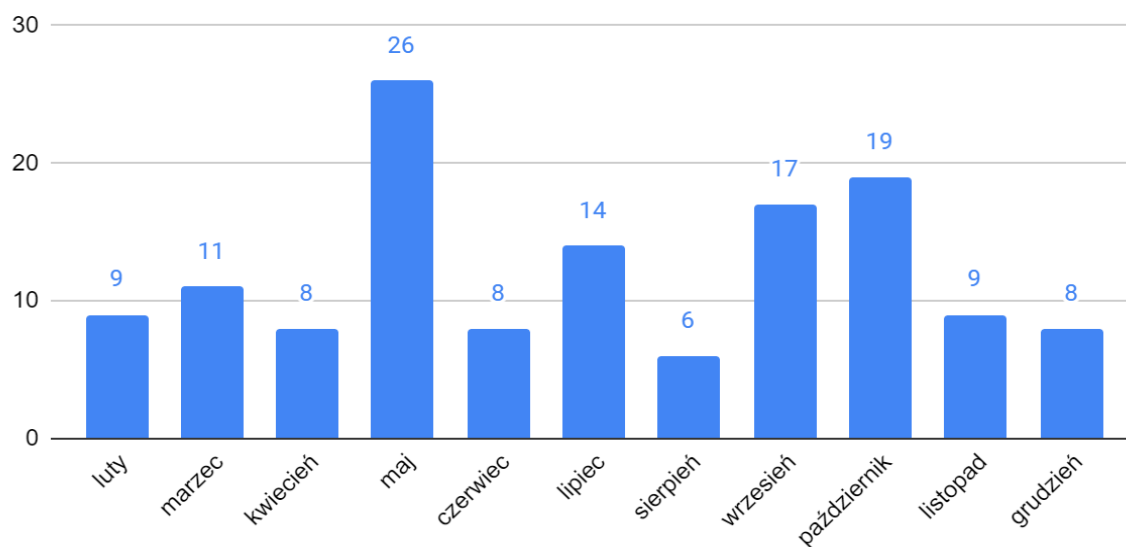


Tabela 1. Liczba rodzin w ujęciu miesięcznym, które po raz pierwszy skorzystały z usług CWO w 2022 r.

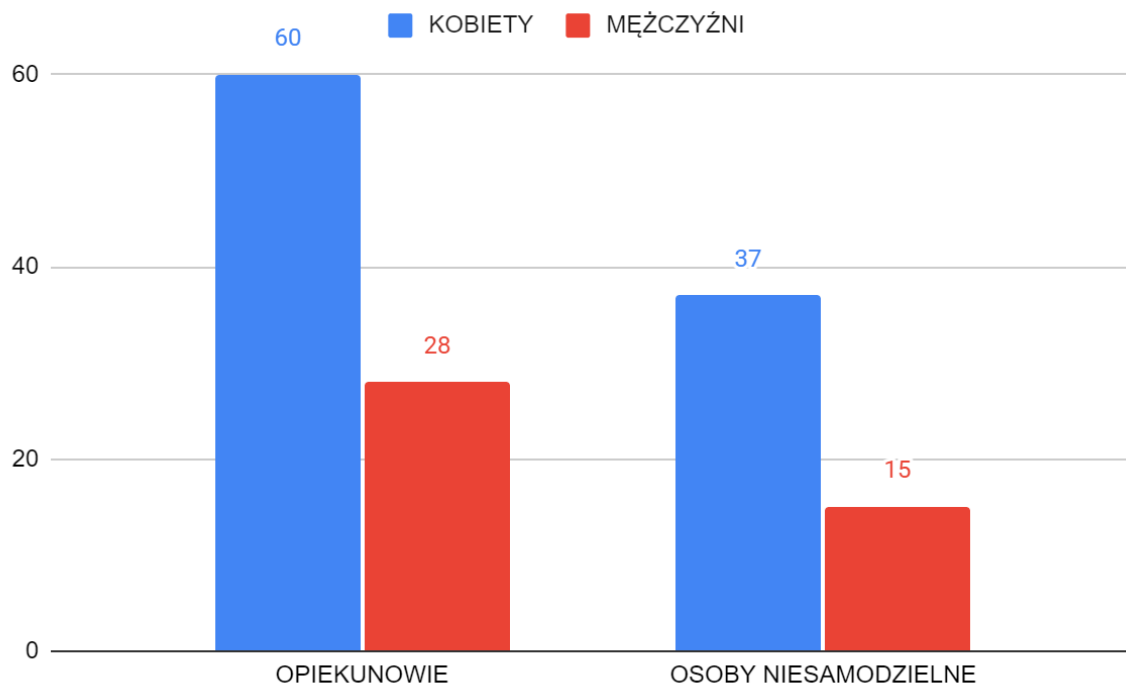


Tabela 2. Liczba osób korzystających z usług Centrum Wsparcia Opiekunów w Skawinie w 2022 r.

Wsparcie edukacyjno-doradcze, w ramach którego udzielane jest poradnictwo: psychologiczne, medyczne, socjalne, prawne, pomoc w zakresie sprawowania pielęgnacji i opieki oraz usprawniania osób zależnych. Udzielane są informacje o możliwościach uzyskania zaopatrzenia w środki medyczne, ortopedyczne i pomocnicze. W placówce CWO realizowane są usługi doradztwa dla opiekunów w formie konsultacji indywidualnych z lekarzem geriatrą, lekarzem ortopedą, prawnikiem, dietetykiem i psychologiem.

W 2022 r. w każdy ostatni piątek miesiąca organizowane były spotkania grupy wsparcia dla opiekunów osób niesamodzielnych, którzy wymieniali doświadczenia, udzielali sobie porad a także wymieniali między sobą niepotrzebny już sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny.

Dla opiekunów korzystających z wypożyczalni prowadzono instruktaż w zakresie możliwości i sposobu wykorzystania sprzętu ortopedycznego wspomagającego funkcjonowanie oraz ułatwiającego pielęgnację i zapewnienie higieny.

CWO udostępnia w wersji elektronicznej i papierowej uaktualniane materiały informacyjne o dostępnych systemach wsparcia. Możliwe jest wypożyczenie podręczników i poradników dotyczących sprawowania opieki i radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Usługi odciążeniowe/wytchnieniowe pozwalające na sprawowanie opieki i wsparcia osoby niesamodzielnej w przypadku konieczności załatwienia spraw osobistych i braku możliwości zapewnienia takiej opieki we własnym zakresie. Wsparcie realizowane jest przez realizatorów usług odciążeniowych w miejscu zamieszkania osoby niesamodzielnej przez okres od jednej do kilku godzin dziennie.

W 2022 r. z tej formy wsparcia korzystało łącznie pięćdziesiąt pięć rodzin, u których realizatorzy usług odciążeniowych zrealizowały w sumie 1774 godzin usług mających na celu wyręczenie opiekuna w opiece lub skorzystały z dwutygodniowego pobytu w placówce całodobowej.

Opiekę nad osobami niesamodzielnymi świadczyli pracownicy dwóch placówek: DOM SENIORA POD KLONAMI – OŚRODEK OPIEKUŃCZO-REHABILITACYJNY W GŁOGOCZOWIE ORAZ DOM SENIORA NA WZGÓRZU W GŁOGOCZOWIE. W 2022 r. do pobytu w placówce świadczącej opiekę całodobową zakwalifikowano dwadzieścia pięć osób niesamodzielnych, których rodziny w tym czasie mogły skorzystać z „urlopu od opieki”.

Wypożyczalnia sprzętu pielęgnacyjnego i ortopedycznego w połączeniu z nauką obsługi i doradztwem w zakresie jego wykorzystania w 2022 roku udostępniła sprzęt dla osób potrzebujących zawierając 41 umów wypożyczenia. *Wypożyczone były łóżka ortopedyczne, wózki inwalidzkie, materace przeciwoleżynowe, koncentratory tlenu, toalety przenośne, kule łokciowe, różnego typu balkoniki oraz podnośniki wannowe.* Usługi wypożyczenia sprzętu są bezpłatne, realizowane zgodnie

z opracowanym regulaminem. Każdorazowo osoba wypożyczająca jest instruowana o sposobie bezpiecznego użytkowania sprzętu w placówce CWO lub miejscu zamieszkania (w ramach wizyt Zespołu Mobilnego). Udzielane są informacje o uprawnieniach do uzyskania dofinansowania na zakup sprzętu.

Usługi świadczone przez Zespół Mobilny składający się z dwóch, a w szczególnych sytuacjach trzech osób zatrudnionych w CWO o kwalifikacjach i umiejętnościach adekwatnych do zgłoszonych potrzeb i ustalonej wstępnej ocenie sytuacji osoby niesamodzielnej oraz umiejętności jej opiekuna są świadczone w miejscu zamieszkania osoby niesamodzielnej. Wizyty w miejscu zamieszkania świadczone są w godzinach pracy CWO.

W 2022 roku potrzebę wsparcia ze strony CWO zadeklarowało 140 rodzin. Na tej podstawie usługi świadczone były łącznie dla 298 osób niesamodzielnych i ich opiekunów. Uczestnicy otrzymywali usługi adekwatne do zgłaszanych potrzeb.

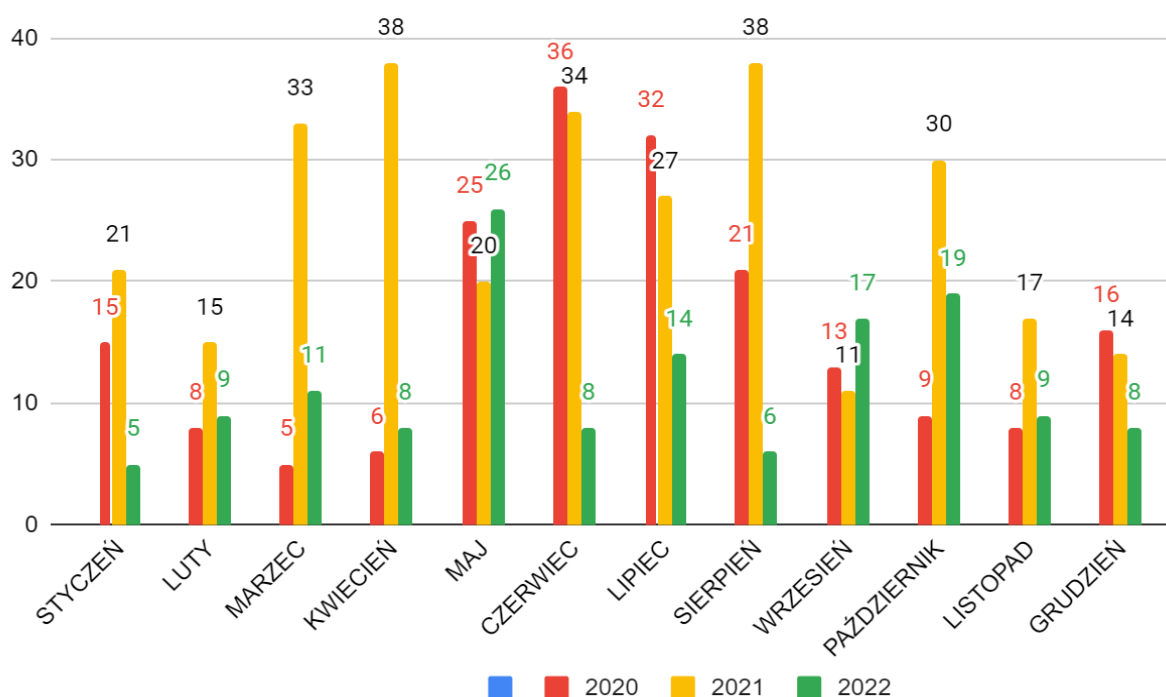


Tabela 3. Liczba osób w ujęciu miesięcznym otrzymujących pierwsze wsparcie w 2022 r. w ramach CWO w zestawieniu z 2020 r. i 2021 r.

Rozdział XII

Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w Gminie Skawina”

Placówka utworzona została w ramach projektu pn „Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w Gminie Skawina” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 9. Region spójny społecznie, Działania 9.2 Poddziałanie 9.2.1, z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Realizatorem projektu w 2022 roku była Gmina Skawina - Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie, natomiast realizację zadania polegającego na prowadzeniu placówki powierzono Stowarzyszeniu SIEMACHA, mającemu swoją siedzibę ul. Długa 42, w Krakowie. Placówka wsparcia dziennego mieści się przy ul. Rynek 24 w Skawinie, na rozległym poddaszu budynku.

Całkowita wartość projektu: 718 380, 00 zł

Po zakończeniu realizacji projektu zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z umowy jest prowadzona w ramach zachowania trwałości projektu. Placówka przeznaczona jest dla 60 dzieci i młodzieży.

Zadania placówki polegają w szczególności na zapewnieniu dzieciom i młodzieży opieki i wychowania, wspieraniu ich rozwoju, pomocy w odrabianiu zadań domowych, prowadzeniu zajęć pozwalających na rozwój zainteresowań np. informatycznych, sportowych, plastycznych, kulinarnych, teatralnych, turystycznych, ekologicznych, fotograficznych. Placówka jest też miejscem organizacji czasu wolnego poprzez gry zespołowe, wycieczki, spotkania z ciekawymi ludźmi, udział w lokalnych imprezach. Poprzez swoje oddziaływanie placówka przyczynia się do budowania postaw obywatelskich i patriotycznych, zachęca do podejmowania aktywności społecznych i wolontaryjnych.

Z uwagi na łączenie funkcji opiekuńczej ze specjalistyczną w placówce realizowane są zajęcia socjoterapeutyczne, psychoprofilaktyczne, logopedyczne, terapeutyczne i psychokorekcyjne, terapeutyczne i pedagogiczne. Dzieci i młodzież podczas pobytu w placówce mają zapewniony posiłek, przekąski i napoje odpowiednio do pory dnia i długości pobytu w placówce.

Do udziału w zajęciach zapraszani są również rodzice lub opiekunowie uczestników, dla których przygotowuje się specjalne zajęcia podnoszące ich kompetencje opiekuńczo - wychowawcze a także prowadzi się poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne i pedagogiczne.

Wszystkie zajęcia były dla wychowanków nieodpłatne. Praca, aktywność, systematyczność, zaangażowanie w życie placówki były oczekiwaną odpowiedzią na możliwość funkcjonowania w placówce. Wychowankowie podejmowali suwerenną decyzję o przynależności do placówki. Proponowane zajęcia miały charakter stały i cykliczny. Oferta zajęć była przedstawiona wszystkim wychowankom w postaci stałego grafiku zajęć przygotowanego min. na jeden semestr, osobno na okres feryjny i wakacyjny, osobno na okres pracy zdalnej. Grafik zajęć przedstawiał strukturę organizacyjną placówki polegającą na realizacji zajęć indywidualnych i grupowych realizowanych w poszczególnych pracowniach. Zajęcia zazwyczaj trwały 60 min., zaś przerwy 15-30 min., służące organizacji zajęć integracyjnych i wyżywienia wychowanków. Zajęcia prowadzone w placówce dokumentowane były w dzienniku zajęć (systemie CRM). Każdy wychowanek mógł korzystać z zajęć stosownie do potrzeb i możliwości oraz na podstawie diagnozy sytuacji osobistej (zawartej m.in. w Karcie Wychowanka, Karcie Indywidualnego Wspierania Rozwoju Wychowanka, w Karcie pracy specjalistycznej pedagogicznej/psychologicznej). Wychowanek budował swój plan zajęć wybierając w poszczególne dni konkretne zajęcia stosownie do swoich potrzeb i możliwości czasowych, zachowując zasady przyjęte w placówce, przy współpracy z wychowawcą placówki oraz rodzicami/opiekunami prawnymi.

W okresie sprawozdawczym objętych opieką zostało 182 wychowanków z terenu Gminy Skawina. Udało się zrealizować:

- zajęcia i warsztaty z zakresu pomocy w nauce, warsztaty edukacyjne (indywidualne i grupowe), zajęcia rozwoju zainteresowań i organizacji czasu wolnego w tym m.in. artystyczne (m.in. rękodzieło, ceramika, malarstwo, rysunek, grupa teatralna, warsztaty krawieckie, biżuteria, komiks, nauka gry na instrumentach – gitara, perkusja, klawisze, bas itp.) – w okresie sprawozdawczym zrealizowano:
 - 1397 bloków zajęć edukacyjnych, w których uczestniczyło łącznie 161 różnych wychowanków, na zajęciach odnotowano 7624 obecności,
 - 912 bloków zajęć artystycznych, w których uczestniczyło łącznie 160 różnych wychowanków, na zajęciach odnotowano 5237 obecności,
 - 67 bloki zajęć sportowych, w których uczestniczyło łącznie 116 różnych wychowanków, na zajęciach odnotowano 583 obecności,
- zajęcia specjalistyczne indywidualne i grupowe (np. pracy psychologicznej i pedagogicznej, logopedycznej, korekcyjno-kompensacyjnej, grup specjalistycznych), w okresie sprawozdawczym zrealizowano:
 - grupy specjalistyczne - zajęcia w stałych grupach specjalistycznych (zamkniętych i otwartych mające charakter oddziaływań terapeutycznych i psychokorekcyjnych), skupionych wokół wybranej tematyki i problemu – 353 bloków zajęć w okresie sprawozdawczym, łącznie 2403 obecności na zajęciach,
 - zajęcia logopedyczne – pomocą zostało objętych około 51 różnych wychowanków (diagnoza, a w niektórych przypadkach również terapia), odnotowano 151 obecności na zajęciach,
 - zajęcia indywidualne: psychologiczne – pomocą zostało objętych około 89 różnych wychowanków, odnotowano 416 obecności na zajęciach), pedagogiczne (pomocą zostało objętych około 42 różnych wychowanków, odnotowano 100 obecności na zajęciach),
 - zajęcia korekcyjno-kompensacyjne – 132 bloków zajęć, pomocą zostało objętych około 81 różnych wychowanków, odnotowano 489 obecności na zajęciach,
- wycieczki i turnusy:
 - trzy turnusy wakacyjne, w których uczestniczyło łącznie 38 różnych wychowanków,
 - 46 wycieczki, wyjść i wyjazdów, w których uczestniczyło 524 różnych wychowanków (m.in. Kino, Muzeum Etnograficzne, Muzeum Figur Woskowych, Teatr w Krakowie – spektakl „Mały Książę”, Warsztaty teatralne i muzyczne na Wawelu, Centrum Nauki i Zmysłów w Krakowie, ZOO w Krakowie, Go jump itp).

- spotkania okolicznościowe dla społeczności placówki i rodziców (Zakończenie Roku Siemachowskiego, Rozpoczęcie Roku Siemachowskiego, Dzień Dziecka, Spotkanie Wigilijne – wieczór kolęd, Mokołajki, Dyskoteka Andrzejkowa, Dzień Chłopaka, Spotkanie Wielkanocne itp).

Koszty obsługi Placówki w rozdziale 85203 (rok 2022) - 192 978 zł w tym:

- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń – kwota 134 999 zł

- pozostałe wydatki rzeczowe – kwota 57 979 zł

Koszty obsługi Placówki w rozdziale 85154 (rok 2022) – 161 000 zł w tym :

pozostałe wydatki rzeczowe - kwota 161 000 zł

Rozdział XIII

POMOC OBYWATELOM UKRAINY PO 24 LUTEGO 2022 r.

15.1 Formy udzielanej pomocy

Obszarem wzmożonej pracy w roku 2022, była szeroko pojęta pomoc obywatelom Ukrainy, którzy po 24 lutego 2022 r., uciekali przed wojną ze swojego kraju, przekroczyli polską granicę oraz znaleźli pomoc i schronienie na terenie Gminy Skawina. M-GOPS koordynował zakwaterowanie uchodźców, magazynowanie i rozdzielanie pomocy żywnościowej i materialnej oraz szereg innych działań pomocowych. Pracownicy socjalni udzielali informacji o przysługujących uprawnieniach oraz miejscach, w których można uzyskać dodatkową pomoc. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

w przypadku małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przekroczyli granicę bez opieki opiekunów prawnych kierował do Sądu Rodzinnego i Nieletnich wnioski o ustanowienie opiekuna tymczasowego dla małoletnich. W przypadku kiedy kandydat na opiekuna tymczasowego samodzielnie występował do sądu z takim wnioskiem pracownicy socjalni pomagali w wypełnianiu wniosku i kompletowaniu dokumentów. W związku z realizacją świadczeń pieniężnych na zakwaterowanie i wyżywienie dla obywateli Ukrainy pracownicy socjalni wraz ze Strażą Miejską składali wizyty w miejscach zakwaterowania w celu sprawdzenia warunków mieszkaniowych oraz weryfikacji danych zawartych we wnioskach o wypłatę świadczenia. W roku 2022r. dokonano 304 kontroli w miejscach zakwaterowania obywateli Ukrainy.

Telefon informacyjny i zakwaterowanie:

M-GOPS prowadził telefon informacyjny **508 167 392** w sprawach zakwaterowania i pomocy rzeczowej, udzielając uchodźcom potrzebnych informacji i rozdzielając osoby szukające schronienia po domach i mieszkaniach mieszkańców Gminy Skawina, którzy zgłosili taką gotowość.

Punkt odbioru pomocy rzeczowej:

Punkt odbioru pomocy rzeczowej był zlokalizowany pierwotnie w sali udostępnionej na terenie Szkoły Podstawowej nr 3 w Skawinie, przy ul. Adama Mickiewicza 11A (od strony boiska), gdzie funkcjonował do 8 sierpnia 2022 r. Z pomocy rzeczowej przeznaczonej dla obywateli Ukrainy, w formie min. żywności, artykułów higienicznych, chemii gospodarczej, odzieży, koców, pościeli, można była skorzystać

po wypełnieniu ankiety "Potrzebuję wsparcia". W punkcie dystrybuowane były także artykuły dla niemowląt, wózki, foteliki samochodowe i zabawki.

24 października 2022 punkt pomocy rzeczowej i żywnościowej dla obywateli Ukrainy wznowił działalność w nowej lokalizacji przy ul. Aleksandra Głowackiego 7 w Skawinie.

Można tutaj skorzystać z pomocy rzeczowej w formie min. żywności, artykułów higienicznych, chemii gospodarczej i odzieży. Na miejscu należy uzupełnić ankietę i poczekać na kontakt telefoniczny z informacją o możliwości odbioru przygotowanej paczki. Godziny pracy punktu: poniedziałek i piątek 11.00-13.00, środa 13.00-15.00.

Stowarzyszenie Okręg 121 Polska Międzynarodowego Stowarzyszenia Klubów Lions z siedzibą w Poznaniu, przekazało darowiznę rzeczową w postaci żywności, artykułów higienicznych i chemii gospodarczej. Łączna wartość przekazanej pomocy rzeczowej to 267 881,92 zł. Pomoc była dystrybuowana wśród potrzebujących obywateli Ukrainy przez M-GOPS w Skawinie, w ramach działalności punktu odbioru pomocy rzeczowej.

15.2 Pomoc jednorazowa w wysokości 300 zł dla obywateli Ukrainy

Pomoc przyznaje się na podstawie art. 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 583). do pomocy jest obywatel Ukrainy (oraz jego małżonek nieposiadający obywatelstwa ukraińskiego), który wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów wydanym na podstawie art. 2 ust. 4 specustawy, deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i został wpisany do rejestru PESEL. Pomoc przysługuje w wysokości 300 zł na osobę z przeznaczeniem jej na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Pomoc jednorazowa w wysokości 300 zł dla obywateli Ukrainy w kwocie **558 450 zł**, w tym:

- Wypłacone świadczenia dla 1825 osób – kwota **547 500 zł**
- Koszty obsługi – kwota **10 950 zł**

15.3 Świadczenie pieniężne przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy (40zł)

Pomoc przyznaje się na podstawie art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 583 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 marca 2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty (Dz.U. z 2022 poz. 605 z późn.zm.).

O świadczenie może ubiegać się każdy pomiot, w szczególności osoba fizyczna prowadząca gospodarstwo domowe, który zapewnił zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, którzy wjechali legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r.

Wysokość świadczenia ustalona została na kwotę 40 zł za osobę dziennie.

Świadczenie jest przyznawane na podstawie złożonego wniosku, za okres faktycznego zapewniania zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy nie wcześniej niż od 24 lutego 2022 roku, nie dłużej niż za okres 120 dni i jest wypłacane z dołu.

W związku z wejściem w życie 25 czerwca 2022 r. Rozporządzenia Rady Ministrów z 24 czerwca 2022 r. (Dz. U. 2022 poz. 1336) zmieniającego rozporządzenie w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty, zmianie uległy zapisy dotyczące wydania zgody na przedłużenie okresu wypłaty świadczenia z art. 13 ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. 2022 poz. 583 z późn. zm.), na okres dłuższy niż 120 dni.

Wskutek wprowadzenia nowych regulacji to gmina, a nie jak do tej pory wojewoda, może przedłużyć okres wypłaty świadczenia powyżej 120 dni podmiotowi, zapewniającemu zakwaterowanie i wyżywienie obywatelowi Ukrainy, który:

- posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie, o którym mowa w art. 5 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558);
- posiada dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności;
- ukończył 60. rok życia (kobiety) albo 65. rok życia (mężczyźni);
- jest kobietą w ciąży lub osobą wychowującą dziecko do 12. miesiąca życia;
- samotnie sprawuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opiekę nad trojgiem i więcej dzieci;
- jest małoletnim wymienionym w art. 25a ust. 1 ustawy.

Świadczenie pieniężne przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy (40zł) wydatkowane w 2022 r., w kwocie **5 604 392 zł**, w tym:

- Wypłacone świadczenia dla 1622 osób – kwota **5 580 040 zł**
- Koszty obsługi – kwota **24 352 zł**

15.4 Inne świadczenia

Wypłata zasiłków dla obywateli Ukrainy kwocie 831 zł

- Zasiłek celowy: 2 osoby – kwota **392 zł**
- Zasiłek okresowy: 1 osoba – kwota **439 zł**

Świadczenie na posiłek dla obywateli Ukrainy przyznany z Funduszu pomocy:

udzielone dla 340 osób w kwocie **115 274 zł**.

Pomoc materialna dla uczniów w związku z pomocą obywatelom Ukrainy o charakterze socjalnym:

- Stypendia dla 3 uczniów – kwota **680 zł**

Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP

Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP w kwocie **149 213 zł**, w tym:

- Świadczenia rodzinne dla 86 osób – kwota **113 749 zł**
- Świadczenia rodzicielskie dla 4 osób – kwota **18 600 zł**
- Koszty obsługi – kwota **16 864 zł**

Składki zdrowotne za obywateli Ukrainy pobierających niektóre świadczenia rodzinne

3 osoby

Rozdział XIV

BILANS POTRZEB NA 2024 ROK.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Kierownik M-GOPS składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka oraz realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby w powyższym zakresie. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji mieszkańców miasta korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analiza zasobów Miasta i Gminy Skawina w sferze socjalnej. W oparciu o analizę potrzeb Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie określa kierunki działań na lata następne oraz formy ich realizacji.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie z dniem 1 stycznia 2023 r., przekształcił się Centrum Usług Społecznych w Skawinie. O zmianie informuje UCHWAŁA NR XLVIII/673/22 RADY MIEJSKIEJ W SKAWINIE z dnia 28 września 2022 r. w sprawie utworzenia Centrum Usług Społecznych w Skawinie poprzez przekształcenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skawinie. Centrum Usług Społecznych (CUS) będzie realizowało dotychczasowe obowiązki Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

BILANS POTRZEB NA 2024r.

	Zadanie	Formy realizacji	Uzasadnienie potrzeby realizacji	Finansowanie
1.	Podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej	Szkolenia; specjalizacje, superwizje,	Poszerzający się zakres zadań, zmieniające się przepisy prawne	60 000,00zł.
2.	Utrzymanie środowiskowego systemu wsparcia dla osób starszych	Klub samopomocy w Skawinie Filia placówki dziennej i aktywizacji osób starszych – Filia Południe Filia placówki dziennej i aktywizacji osób starszych – Filia Północ centrum	Starzenie się społeczeństwa, konieczność zapewnienia osobom starszym form aktywności służących zachowaniu sprawności fizycznej i intelektualnej oraz wspierania rodzin osób zależnych	2 900 000,00 zł

		wspierania opiekunów osób niesamodzielných		
		Zwiększenie nakładów finansowych na realizację usług opiekuńczych, kosztu pobytu w DPS.	Starzenie się społeczeństwa, konieczność zapewnienia osobom starszym wsparcia usługowego w zakresie umożliwiającym funkcjonowanie w środowisku, a w sytuacjach koniecznych umieszczenie w DPS.	2 500 000,00 zł.
3.	Zapewnienie pomocy osobom bezdomnym poprzez zapewnienie miejsc w schronisku/noclegowni	zlecenie realizacji zadania organizacji pozarządowej, lub zawarcie umowy z Gminą posiadającą Schronisko na wykup miejsc noclegowych na okres 12 m-cy(dla 3 osób) oraz 5 miejsc na okres 6 m-cy (okres zimowy).	Brak zaplecza noclegowego dla bezdomnych na terenie Gminy	Przybliżony koszt pobytu w Schronisku: 110 000,00 zł
4.	Zabezpieczenie potrzeb bytowych osób i rodzin	Zwiększenie nakładów finansowych na zasiłki celowe, okresowe i dożywianie-dotacja i środki własne gminy, zapewnienie posiłku dla najuboższych	Wzrost cen podstawowych artykułów w tym żywności , mediów, węgla	1 800 000,00 zł.
5.	Pieczna zastępcza	Zapewnienie środków na realizację zadania z tyt. kosztów pobytu dziecka w rodzinach	Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dzieckiem.	I rok pobytu 10% II rok pobytu 30% III rok pobytu: 50% 580 000,00zł

	Asystent rodziny Rodziny Wspierające	zastępczych Zapewnienie środków na zatrudnienie 3 asystentów rodziny i realizację przez nich zadań	Ustawa obliguje Gminę do pokrywania kosztu pobytu wychowanków w zastępczej formie opieki; Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	3 asystentów 1 rodzina wspierająca 300 000,00 zł
6.	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	Zapewnienie środków na realizację zadania		220 000,00 zł
	Gospodarka mieszkaniowym zasobem gminy	Zapewnienie środków na realizację zadania		3 350 000,00 zł
7.	Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej	Zapewnienie środków finansowych na prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla 60 dzieci	Konieczność zapewnienia wsparcia rodziny w zakresie opieki i wychowania, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	1 350 000,00 zł
8.	Zwalczanie narkomanii	Zapewnienie środków na realizację zadania		70 000,00 zł
	Program profilaktyki zdrowotnej	Zapewnienie środków na realizację zadania		90 000,00 zł
	Zadania wynikające Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	Zapewnienie środków na realizację zadania		900 000,00 zł
9.	Świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych	Zapewnienie środków finansowych na świadczenie usług opiekuńczych dla osób	Konieczność zapewnienia środków na wsparcie osób i rodzin, które wymagają pomocy w formie usług opiekuńczych, zgodnie z ustawą o pomocy	700 000,00 zł

	Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych	Zapewnienie środków finansowych na świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	społecznej Konieczność zapewnienia środków na wsparcie osób i rodzin które wymagają pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych , zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	350 000,00 zł
10.	Utrzymanie Ośrodka	Funkcjonowanie ośrodka pomocy społecznej,	Prowadzenie ośrodka wynika z ustawy o pomocy społecznej	490 000,00 zł
11.	Utrzymanie mieszkania chronionego dla osób starszych i niepełnosprawnych	Zapewnienie środków finansowych na utrzymanie mieszkania chronionego	Starzenie się społeczeństwa, konieczność zapewnienia osobom starszym oraz niepełnosprawnym wsparcia usługowego w zakresie umożliwiającym funkcjonowanie w środowisku, a w sytuacjach koniecznych umieszczenie w mieszkaniu chronionym lub DPS.	46 000 zł

Źródło: opracowanie własne CUS

Rozdział XV

SPRAWOZDANIE ZREALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY - MONITORING PROGRAMU

WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY SKAWINA NA LATA 2022 – 2024 za rok 2022

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Skawina na lata 2022 – 2024 został przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XLVI/647/22 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 06 lipca 2022 r. Jego opracowanie i wdrażanie wynika z zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.). Realizacja programu wiąże się z troską o trwałość i bezpieczeństwo skawińskich rodzin. Gminny Program Wspierania Rodziny ukierunkowany jest na wspieranie rodziny biologicznej już na etapie pojawienia się problemów w realizacji obowiązków rodzicielskich oraz braku zapewnienia dzieciom odpowiednich warunków rozwoju Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Skawina w latach 2019-2021.

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w Gminie Skawina, sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Realizacja celów odbywała się w oparciu o zintegrowane, wielopłaszczyznowe działanie podmiotów pomocowych. Finalnym efektem działań jest przywrócenie w środowisku rodzinnym równowagi, a przede wszystkim stworzenie stabilnej sytuacji rodzinnej, przyjaznej wychowaniu młodego pokolenia. Dla osiągnięcia celów, stosowane są różnorodne formy pomocowe, z dostosowanym do potrzeb natężeniem działań.

Warunkiem podjęcia pomocy było wyrażenie zgody na współpracę wszystkich członków rodziny. Ważne jest, aby cała rodzina podjęła wysiłek na rzecz uporania się z problemami i dostosowania do społecznych oczekiwań. W tworzeniu celów brały udział zarówno podmioty zajmujące się poradnictwem, terapią czy leczeniem stacjonarnym np. fizycznych dolegliwości jak i placówki wspierające rodzinę finansowo.

Cele szczegółowe:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych zmierzających do poprawy funkcjonowania rodzin i poprawy sytuacji dziecka.
2. Podnoszenie jakości oraz efektywności usług na rzecz wspierania rodziny,
3. Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
4. Zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej z rodziny zagrożonej kryzysem, podejmowanie działań na rzecz powrotu dzieci już umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej
5. Zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego i stabilizacji.

Realizatorami programu wspierania rodziny są: Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w

Skawinie, Urząd Miasta i Gminy Skawina, Komisariat Policji w Skawinie, Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Parafie, Miejska Biblioteka Publiczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skawinie, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe z terenu gminy Skawina, Skawińska służba zdrowia, Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Skawinie, Centrum Zdrowia Psychicznego, Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży.

Zmieniające się warunki społeczne mają ogromny wpływ na życie rodzin, a zwłaszcza wychowanie dzieci w rodzinach. Niepokojącym jest fakt, że coraz większą rolę w tym zakresie wychowania odgrywa środowisko zewnętrzne (grupy społeczne, rówieśnicy, itp.), wykorzystujące niestabilną, trudną sytuację rodzin, dzieci niejednokrotnie destrukcyjnie wpływające na osobowość dziecka.

Ustawa

o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązuje samorząd do podjęcia różnorodnych działań, by uchronić środowiska rodzinne od całkowitego rozpadu, jak również zachęca do rozszerzenia działań opiekuńczych. Po analizie zebranych danych tutejszy Ośrodek zdecydował, że należy skupić się na wczesnym rozpoznaniu środowisk zagrożonych, podejmowaniu działań profilaktycznych zmierzających do poprawy funkcjonowania rodzin i poprawy sytuacji dziecka, podnoszeniu jakości oraz efektywności usług na rzecz wspierania rodziny, Wspieraniu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, zapobieganiu umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej z rodziny zagrożonej kryzysem, podejmowaniu działań na rzecz powrotu dzieci już umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej, zapewnieniu rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego i stabilizacji.

Przywrócenie rodzinom zdolności opiekuńczo-wychowawczych to proces długotrwały, wymagający zaangażowania specjalistów jak również wszystkich członków rodzin, dlatego istotnym jest właściwa diagnoza środowiska oraz wytrwałość w dążeniu do zrealizowania celów programu.

Doświadczenia z minionych lat wskazują zapotrzebowanie na:

1. Rozwijanie działań zmierzających do poprawy jakości życia, wyrównywania szans rodzin najuboższych, głównie poprzez udzielanie wsparcia finansowego,
2. Podejmowanie działań na rzecz integracji i doskonalenia lokalnego systemu wspierania rodziny, w tym poprzez współpracę z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
3. Prowadzenie systemu szkoleń i superwizji dostosowanych do zadań pracowników socjalnych, asystentów rodziny i przedstawicieli innych grup zawodowych mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny,

4. Podejmowanie działań na rzecz uwrażliwiania na problemy i potrzeby rodzin niewydolnych opiekuńczo- wychowawczo i zaangażowania społeczności lokalnej,
5. prowadzenie działań na rzecz pozyskiwania większej liczby rodzin wspierających,

Ośrodek w dalszym ciągu będzie skupiać się na wczesnym rozpoznawaniu środowisk zagrożonych, działaniach profilaktycznych, zapobiegających rozszerzaniu się kryzysów w rodzinach.

Działalność profilaktyczna to zarówno zapobieganie negatywnym stanom rzeczy. Dlatego ważne jest upowszechnianie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wspieranie rodzin niewydolnych, przejawiających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Aby sprostać tym zadaniom niezbędna jest ścisła współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami, a także wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny.

Wskazaną i potrzebną formą pomocy rodzinom zagrożonym odebraniem dziecka z rodziny jest powołanie do pełnienia roli rodziny wspierającej. Warto tą formę pomocy promować i pozyskać rodziny gotowe do pełnienia takiej roli. Gmina powinna prowadzić działania promujące pozytywne wzorce życia w rodzinie. Warto w tym zakresie podjąć kampanie społeczne.

Rozdział XVI

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu Przeciwdziałania Przemocy – monitoring Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Skawina na lata 2018-2022 za 2022 rok

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Skawina na lata 2018-2022 stanowi strategię działania na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, ograniczania rozmiaru przemocy w rodzinie, poprawy bezpieczeństwa rodzin oraz minimalizacji szkód spowodowanych stosowaniem przemocy. Zatwierdzony został uchwałą nr XLIV/593/18 przez Radę Miejską w Skawinie w dniu 20 czerwca 2018r.

Głównym celem Programu było zwiększenie skuteczności pomocy osobom uwikłanym w przemoc oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Skawina. Jego osiągnięcie możliwe było tylko przy współpracy przedstawicieli wszystkich służb i instytucji, które zobowiązane są do działań na rzecz profilaktyki w powyższym zakresie. Przy wdrażaniu programu w 2018r. uczestniczyli przede wszystkim pracownicy Centrum Usług Społecznych w Skawinie, Komisariat Policji w Skawinie, , członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki Oświatowe, Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Istnieje wiele definicji przemocy oraz specyficznej jej odmiany jaką jest przemoc w rodzinie. Jest również wiele stereotypów dotyczących przemocy, które ciągle funkcjonują w świadomości społecznej. Problematyka przeciwdziałania przemocy wymaga zatem nie tylko działań prewencyjnych, ale i ciągłej edukacji oraz rozwoju działań profilaktycznych w tym zakresie.

Definicje przemocy skupiają się na trzech zasadniczych kryteriach:

- rodzaju zachowania sprawcy,
- intencji,
- skutków przemocy zauważalnych u osób jej doświadczających.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich**

godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Amerykańskie Centrum Pomocy Dzieciom Krzywdzonym definiuje przemoc jako **fizyczne lub umyślone działanie na szkodę: wykorzystanie seksualne, zaniedbanie lub maltretowanie dzieci poniżej 18 roku życia przez osobą odpowiedzialną za pomyślny ich rozwój oraz działania, które stanowią zagrożenie dla ich rozwoju.**¹

Przemoc to **zespół atakujących, nadzorujących i kontrolujących zachowań obejmujących przemoc fizyczną, przemoc seksualną i emocjonalną. Jest to spójna całość, ciąg zachowań o charakterze zamierzonym i instrumentalnym, których celem jest zniewolenie ofiary, wyeliminowanie jej suwerennych myśli i działań, całkowite podporządkowanie jej żądaniom i potrzebom sprawcy.**²

Przemoc zatem, to:

- skutek intencjonalnego działania sprawcy, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- wiąże się z naruszeniem praw lub dóbr osobistych drugiej osoby,
- to takie naruszenie praw i dóbr jednostki, które uniemożliwia jej samoobronę,
- powoduje różnego rodzaju szkody osobiste (cierpienie, ból),
- to relacja, w której siły są nierównomierne, jedna osoba ma nad drugą przewagę.³

Biorąc pod uwagę różne określenia przemocy w rodzinie, można uchwycić pewne występujące elementy wspólne:

- przemoc związana jest z relacją z osobą bliską (partner, współmałżonek), w której istnieje nierówny układ sił,
- dochodzi do wykorzystania władzy i siły fizycznej przez silniejszego w stosunku do słabszego,
- obie strony traktują siebie w sposób przedmiotowy,
- tym, co spaja związek, jest lęk ofiary.⁴

¹ D. Rode, *Psychologiczne uwarunkowania przemocy w rodzinie. Charakterystyka sprawców.*, Wydawnictwo UŚ, Katowice 2010, s. 19.

² A. Lipowska-Teutsch, *Wychować, wyleczyć, wyzwolić.* Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 1998, s. 12.

³ J. Mellibruda, *Oblicza przemocy.* Wydawnictwo Remedium, Warszawa 1993, s. 6.

Jak widać z zaprezentowanych definicji trudno znaleźć jedną definicję, która opisywałaby różne podejścia do diagnozy zjawiska. Należy jednak zwrócić uwagę, że niezależnie od działań, zawierających intencję sprawcy, każda osoba doświadczająca przemocy ponosi skutki jej oddziaływania. Łatwo jest zidentyfikować zachowanie polegające na np.: biciu, groźeniu, popychaniu. Trudniej jest o identyfikację skutków takich zachowań. Przemoc w rodzinie to proces, który utrzymuje się często latami i może przybierać różne formy:

- **przemoc psychiczna**, to między innymi: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb;
- **przemoc fizyczna**, to między innymi: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy;
- **przemoc seksualna**, to między innymi: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych;
- **przemoc ekonomiczna i zaniedbanie**, to między innymi: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, brak opieki i uniemożliwienie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną, itp.);
- **zaniedbywanie dzieci**, to między innymi: niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych, takich jak właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja, jak i psychicznych jak poczucie bezpieczeństwa, doświadczania miłości i troski. Dziecko zaniedbywane nie odbierając, od ważnych dla siebie ludzi, dostatecznej ilości sygnałów o ważności swoich potrzeb uczy się, że nie jest ważne i cenne.

⁴ A. Dobrzyńska-Mesterhazy, *Przemoc w rodzinie: diagnoza i interwencja kryzysowa*.

W: Badura-Madej (red.): *Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej. Poradnik dla pracowników socjalnych*, Wydawnictwo Interart, Warszawa 1996, s. 115—144.

Problem przemocy w rodzinie jest bardzo poważnym problemem społecznym naszych czasów, jest to zjawisko, które w bardzo wielu przypadkach jest ukryte i nie zostaje ujawnione. Jest to zjawisko trudne do zdiagnozowania. Tak naprawdę nikt nie wie jaka jest prawdziwa skala przemocy w rodzinie.

REALIZACJA DZIAŁAŃ ZAWARTYCH W PROGRAMIE w 2022r.

1. Zwiększanie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Osoby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Skawina podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe.

Tabela 1. Liczba odbytych szkoleń, warsztatów i superwizji w zakresie przemocy w 2022r.

Rodzaj szkolenia	Liczba przeszkolonych osób
Nowe specjalności II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny odpowiedzialny na nowe wyzwania”. Pkt. 8 Metody i techniki pracy socjalnej – Jak prowadzić rozmowę z trudnymi osobami?	4
Nowe specjalności II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny odpowiedzialny na nowe wyzwania”. Podstawowa komunikacja w pomocy uchodźcom	3
Superwizja w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	31
„Kooperacje 3D-model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin	3
Rozmowa interwencyjna i wspierająca w pracy z dzieckiem doświadczającym przemocy	4
Praca z osobą uzależnioną i jej rodziną	4
Praca socjalna z osobą z zaburzeniami psychicznymi”	4
Praca z osobami stosującymi przemoc realizowana przez grupy robocze w ramach procedury Niebieskiej Karty	3
Praca z rodziną w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty – szkolenie obejmujące tematykę szczegółową w obszarze realizacji procedury	4

Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z wytycznymi ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego – szkolenie wprowadzające”	4
Dogadaj się! Narzędzia oddziaływań wychowawczych i efektywnej komunikacji z dzieckiem w każdym wieku – warsztat kompetencji (II edycja)”	3
Udział w konferencji w ramach projektu „ Dzięki pomocy żyjemy bez przemocy- edycja II”	31
Studia Wyższe – Psychologia (kontynuacja)	1

Źródło: Opracowanie własne CUS Skawina

Powyższa tabela ukazuje, że w 2022r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych zwiększali swoje kompetencje poprzez udział w studiach, superwizjach, konferencjach i szkoleniach w zakresie przeciwdziałania przemocy.

2. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” przez poszczególne instytucje

Od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. do przewodniczącej Zespołu wpłynęło 73 formularzy „Niebieskie Karta – A” w 61 rodzinach, sporządzonych przez przedstawicieli uprawnionych podmiotów (Tabela 2).

W 2021r. przez Zespół Interdyscyplinarny / Grupę Roboczą zostało sporządzonych 45 formularze „Niebieskich Kart C”, a liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart D” przez Zespół Interdyscyplinarny / Grupę Roboczą wyniosła 58. Natomiast w roku 2022 procedurą „ Niebieskiej Karty” łącznie było objętych 98 rodzin. W porównaniu do roku 2021 nastąpił spadek rodzin objętych pracą grup roboczych w ramach procedury Niebieskie Karty o 10 rodzin.

Tabela 2. Liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych w 2022 r.

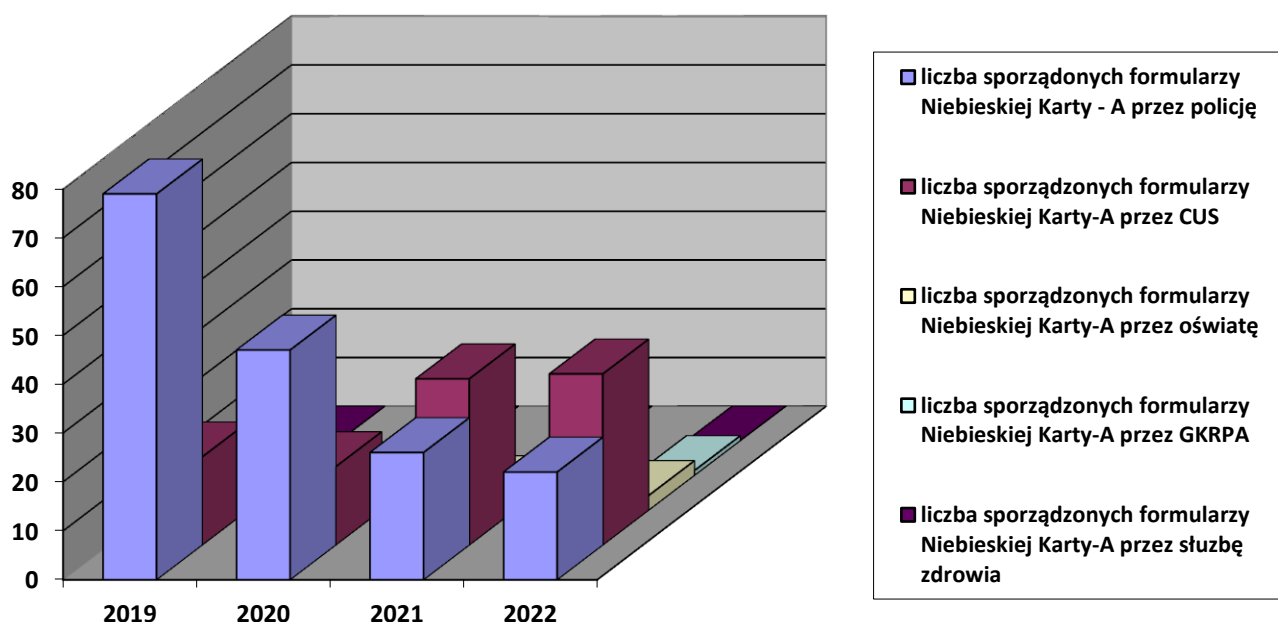
Podmioty uprawnione do zakładania „Niebieskich Kart”	Liczba „Niebieskich Kart”
Policja	22
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej:	35
Placówki Oświatowe	3
Służba Zdrowia	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1
Razem	61

Źródło: Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego na podstawie rejestru wpływu „Niebieskich Kart” w roku 2022.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że w 2022 roku instytucją, która najczęściej uruchamiała procedurę „Niebieskie Karty” podobnie jak w roku ubiegłym był Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie, na drugim miejscu procedurę uruchamiali przedstawiciele policji. Do sporadycznych przypadków należało uruchomienie procedury przez Placówki Oświatowe i GKRPA. Współpraca z kuratorami I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych spowodowała zwiększenie oddziaływań na osoby stosujące przemoc w rodzinie, jak i na osoby doznające przemocy w rodzinie.

Udział przedstawicieli podmiotów uprawnionych do wdrażania procedury w poszczególnych latach obrazuje poniższy wykres.

Wykres nr 1. Liczba wszczętych procedur „ Niebieskich Kart” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów gminy Skawina w latach 2019- 2022 roku.



Źródło: Dane statystyczne Centrum Usług Społecznych w Skawinie

Należy podkreślić, że prezentowane dane nie odzwierciedlają w pełni skali zjawiska przemocy w Gminie Skawina. Zdarza się, że osoby doznające przemocy w rodzinie, kierowane różnymi przekonaniami i obawami, nie ujawniają tego problemu, nie informują o tym odpowiednich instytucji.

W 2022 roku odbyło się 478 grupy robocze zajmujące się pomocą rodzinom uwikłanym w przemoc w rodzinie. W tym roku, Zespół powołał 61 nowych grup roboczych, łącznie w 2022 roku pracowało 98 grup roboczych, których zadaniem było rozwiązywanie problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie, diagnozowanie sytuacji rodziny, monitorowanie sytuacji w środowisku oraz ustalenie planu pomocy rodzinie czyli dla osób doświadczających przemocy w tym małoletnich dzieci, jak również dla osób stosujących przemoc.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. łącznie w 65 rodzinach podjęto decyzję o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” w tym, z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy w 58 przypadkach, natomiast z uwagi na brak zasadności do podejmowania działań wobec rodziny w 9 przypadkach. Zakończenie procedury kończy pracę grupy roboczej, ale nie oznacza zakończenia współpracy z daną rodziną – podmioty w ramach swoich kompetencji i obowiązków świadczą pomoc w zakresie socjalnym, psychologicznym, prawnym i innym.

W związku z zakończeniem procedury „Niebieskie Karty”, po wyrażeniu zgody przez rodzinę, został wprowadzony monitoring w celu sprawdzania stanu bezpieczeństwa domowników w 2022 roku w 27 rodzinach.

Dzieci pochodzące z rodzin, w których prowadzono procedurę były objęte pomocą psychologiczną – pedagogiczną na terenie szkół. Rodzice otrzymali wsparcie w formie rozmowy i konsultacji od szkolnych specjalistów. Powyższe informacje pochodzą od przedstawicieli Oświaty (pedagogów), którzy uczestniczyli w spotkaniach grup roboczych.

W ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych podejmowane były działania polegające w szczególności na:

5. diagnozowaniu przemocy w rodzinie;
6. podejmowaniu działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
7. inicjowaniu interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
8. rozpowszechnieniu informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowaniu działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Tabela 3. Działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny i Grupy Robocze.

Lp		2022
10.	Liczba osób przystępujących do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	0
11.	Liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	0
12.	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa socjalnego	152
13.	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego	120
14.	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa prawnego	16
15.	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa pedagogicznego	65
16.	zawiadomienie o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.	0
17.	Dozór policji z zakazem kontaktowania się z Osobą Doznającą Przemocy	5
18.	Nakaz opuszczenia lokalu	5

Źródło: Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego w Skawinie

3. Działania profilaktyczno- edukacyjne adresowane do mieszkańców gminy Skawina i utrwalanie funkcjonowania elementów gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W ramach realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Skawina przy Centrum Usług Społecznych w Skawinie swoją działalność prowadzi Punkt Interwencyjno- Konsultacyjno- Wspierający dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie. Usługi Punktu Interwencyjno- Konsultacyjno Wspierającego przeznaczone są dla mieszkańców Gminy Skawina. W Punkcie Konsultacyjnym można skorzystać z bezpłatnego poradnictwa dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie. Dyżur pełni Starszy Specjalista Pracy Socjalnej –w siedzibie CUS oraz w formie telefonicznej. Zakres działalności Punktu obejmuje przede wszystkim: udzielanie wsparcia dla rodzin korzystających z usług punktu; motywowanie do podjęcia leczenia; udzielanie wsparcia osobom po zakończeniu psychoterapii; poradnictwo; inicjowanie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy; współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy; prowadzenie działalności informacyjno-konsultacyjnej skierowanej do mieszkańców gminy w związku z rozwiązywaniem problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Współpracowała z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie?

Rozpowszechniano informacje i kierowano osoby doświadczające przemocy do udziału w Programie "Szkoła dla Rodziców i Wychowawców" realizowanego na terenie gminy Skawina na zlecenie Gminy przez Fundację "Wyobraź sobie" .

- ✓ Fundacja "Wyobraź sobie" - Rozpowszechniano informacje i kierowano osoby doświadczające przemocy do udziału w Programie "Szkoła dla Rodziców i Wychowawców" realizowanego na terenie gminy Skawina na zlecenie Gminy przez Fundację "Wyobraź sobie" .
- ✓ Stowarzyszenie Moc Wsparcia Sosnowiec

Konferencja „Dzięki pomocy żyjemy bez przemocy”

Organizacja Konferencji” – Mając na celu poprawę jakości usług i pomocy świadczonej na rzecz osób zagrożonych lub doznających przemocy w rodzinie oraz podniesienie kompetencji zawodowych osób realizujących zadania w omawianym obszarze zorganizowano II Konferencję pt. „Dzięki pomocy żyjemy bez przemocy”, która odbyła się 30 listopada 2022r. w Dworze Dzieduszyckich w Radziszowie (gmina Skawina).

Na konferencję zaproszono ponad 100 osób. Swój udział na listach obecności potwierdziły 77 osób, przy założeniu wskaźnika 80 osób - wskaźnik ten należy uznać za osiągnięty. Konferencja dotyczyła:

- omówieniu działań realizowanych w ramach projektu, w szczególności omówienia wyników opracowanej lokalnej pogłębionej diagnozy problemów i potrzeb w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przemocy rówieśniczej i w środowisku dzieci i młodzieży przedstawienia ogólnych informacji dotyczących zjawiska na terenie gminy;
- omówienia zagadnień dotyczących przemocy w rodzinie i jej nowego oblicza w dobie pandemii COVID-19 i sytuacji geopolitycznej, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących przeciwdziałania krzywdzeniu i złego traktowania dzieci, w tym przemocy seksualnej w stosunku do dzieci. Omówiono zagadnienia dot. zachowań seksualnych dzieci i nastolatków, które nie świadczą o molestowaniu. Ponadto podczas konferencji poruszono zagadnienia dot. kompetencji specjalisty w sytuacji interwencji i wspierania rodzin z problemem przemocy (czynniki indywidualne, społeczno – kulturowe i sytuacyjne determinujące pozycję specjalisty wobec podmiotu i problemu przemocy, różne perspektywy interpretacji sytuacji uczestników przemocy).

W ramach działania zostały wydrukowane zaproszenia, programy i materiały konferencyjne dla uczestników konferencji oraz teczek konferencyjnych, w których zamieszczono materiały szkoleniowe.

„Rozwój i wzmocnienie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych” – przeprowadzono **2 szkolenia** z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będących kontynuacją cyklu szkoleń realizowanych dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w roku 2021. Szkolenia przeprowadzono w dniach 29 i 30 września 2022r. w Centrum Wspierania Rodziny w Skawinie. Tematyka szkoleń była spójna z przeprowadzoną w 2021 r. diagnozą potrzeb i zapotrzebowania zgłaszanych przez uczestników spotkań superwizyjnych tj. z zakresu doskonalenia kompetencji komunikacyjnych Członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w pracy z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy oraz osób doświadczających przemocy. Tematyka szkoleń rozszerzona była również o elementy dot. problemów w zakresie różnic kulturowych związanych z postrzeganiem przemocy w rodzinie, wychowaniem dzieci przez inne nacje zamieszkujące gminę Skawina – **łącznie przeszkolono 26 osób.**

„Rozwój poradnictwa specjalistycznego” – w ramach działania w Centrum Wspierania Rodziny w Skawinie przy ulicy Ks. J. Popietuszki 17 dyżury pełnili:

- Specjalista ds. Przeciwdziałania Przemocy, psychoterapeuta – Seksuolog – **łącznie liczba godzin pełnionych dyżurów obejmowała - 32 godziny zegarowe.**
- psycholog – **łącznie liczba godzin pełnionych dyżurów obejmowała 39 godzin zegarowych.**

„**Otwarte spotkania edukacyjno – informacyjne dla mieszkańców**” – w ramach działania zorganizowano i przeprowadzono 4 spotkania edukacyjno – informacyjne w okresie od czerwca do 30 listopada 2022r. dla mieszkańców, w tym cudzoziemców (szczególnie dla kobiet). Celem spotkań była edukacja w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym przemocy na tle seksualnym, edukacja na rzecz zmiany szkodliwych stereotypów dotyczących przemocy w rodzinie i konfliktów, podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, dostarczenie wiedzy na temat przemocy w rodzinie wobec dziecka, zwrócenie uwagi na aspekty w zakresie wychowywania dzieci bez używania *przemocy*, pogłębienie rozumienia sytuacji dziecka krzywdzonego – co w konsekwencji będzie zmierzać do **zatrzymania/ niwelowania przemocy, pomocy w zwiększeniu mocy osobistej i odzyskaniu zdolności do radzenia sobie w sytuacjach. Ponadto organizacja spotkań wpłynęła na zwiększenie dostępności do usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie.**

Spotkania zrealizowano w dniach: 29 czerwca 2022 r., 30 sierpnia 2022 r., 13 listopada 2022r. 22 listopada 2022 r.

Realizując działanie opracowano i przygotowano plakaty informacyjne, celem rozpowszechnienia informacji o spotkaniach na terenie gminy, ulotki informacyjne dotyczące oferty pomocowej na terenie gminy adresowane do mieszkańców gminy, które również dystrybuowano w instytucjach użyteczności publicznej, w celu dotarcia do szerokiej grupy mieszkańców. Ulotki przygotowano również w języku ukraińskim.

Kampania „16 Dni Przeciw Przemocy Wobec Kobiet”,

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skawinie wspólnie z Komisariatem Policji w Skawinie oraz Sądem Rejonowym w Wieliczce i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich, Stowarzyszeniem Siemacha włączy się w międzynarodową kampanię „**16 dni przeciwko przemocy ze względu na płeć**” która miała na celu wyeliminowanie wszelkich form przemocy ze względu na płeć. KAMPANIA prowadzona była w dniach od 25 listopada do 10 grudnia 2022 r. Podstawowym celem kampanii było zwrócenie szczególnej uwagi na potrzeby i sytuację osób krzywdzonych przemocą i aktywizowanie służb, instytucji do podejmowania działań chroniących. Akcja miała na celu zwiększenie świadomości

społeczeństwa, że przemoc stanowi jednocześnie naruszenie praw człowieka. Ponadto służyć miała ona wzmocnieniu lokalnych struktur przeciwdziałających przemocy domowej oraz budowaniu powiązań pomiędzy lokalnymi inicjatywami na rzecz powstrzymania przemocy. W ramach kampanii wszystkie osoby szukające pomocy i wsparcia mogli skorzystać z bezpłatnych konsultacji specjalistów w ramach pełnionych dyżurów.

W ostatnich latach znacząco wzrosła liczba osób szukających pomocy w instytucjach zlokalizowanych na terenie naszej gminy. Największe zainteresowanie mieszkańców Gminy Skawina dotyczy konsultacji prawnych, psychologicznych. Liczbę porad specjalistycznych udzielonych mieszkańcom przedstawia tabela nr 4.

Tabela 4. Liczba porad udzielonych w latach 2019 – 2022.

L.P.	Rodzaj konsultacji	Liczba porad udzielonych przez specjalistów			
		2019 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok
1.	Psychologiczna	19	19	23	120
2.	Prawna	21	17	30	16
3.	Socjalna	153	159	199	152
4.	Rodzinna	0	0	30	103

Źródło: Dane CUS Skawina

Na terenie Gminy Skawina **dyżur pełnili:**

- ✓ psycholog – poniedziałek godz.13.00 – 20.00, czwartek godz. 16.00 – 20.00
- ✓ prawnik: czwartek 14.00 – 20.00
- ✓ terapeuta uzależnień – wtorek 12.00 – 20.00

- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – wtorek 16.00 - 20.00

4. Komisariat Policji w Skawinie

Działania chroniące osoby dotknięte przemocą w rodzinie podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem w roku 2022 to:

- interwencja,
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia,
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy
- realizacja i aktywny udział w procedurze „Niebieskiej Karty”.

5. Placówki Oświatowe w Skawinie

Dzieci pochodzące z rodzin, w których prowadzono procedurę były objęte pomocą psychologiczną – pedagogiczną na terenie szkół. W Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Skawinie, Poradni dla Dzieci i Młodzieży w Skawinie. Rodzice otrzymali wsparcie w formie rozmowy i konsultacji od szkolnych specjalistów. Powyższe informacje pochodzą od przedstawicieli Oświaty (pedagogów), którzy uczestniczyli w spotkaniach grup roboczych.

W placówkach Oświatowych w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie prowadzone były działania mające na celu :

- Uświadamianie uczniom, że przemoc narusza elementarne prawo każdego człowieka do życia w poczuciu bezpieczeństwa;
- Przedstawianie uczniom psychologicznych konsekwencji jakie ponoszą osoby doznające przemocy;
- Wyposażenie uczniów w umiejętności pozwalające sobie na radzenie z przemocą ze strony innych osób (w tym cyberprzemocą);
- Wskazywanie uczniom osób i miejsc, w których można znaleźć pomoc w trudnych sytuacjach związanych z przemocą;
- Informowanie rodziców o konsekwencjach przemocy zarówno wobec dzieci jak i dorosłych

- Informowanie rodziców o działalności instytucji z terenu Gminy Skawina, które niosą pomoc rodzinom w sytuacjach kryzysowych (zachowania ryzykowne dzieci, przemoc, uzależnienie od alkoholu, narkotyki, dopalacze)

Działania te obejmowały:

- Kształtowanie umiejętności emocjonalno- społecznych;
- Opiekę psychologiczno-pedagogiczną dla dzieci i rodzin, w których wszczęta została procedura „Niebieskiej Karty”
- Udział uczniów w konkursach o tematyce profilaktycznej.

Działania Placówek Oświatowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są monitorowane przez szkolnych specjalistów i podlegają również corocznej ewaluacji.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Na podstawie analizy dokumentów można wnioskować, iż podjęte działania w 2022r. spowodowały osiągnięcie przewidywanych efektów Programu. Analiza zasobów gminy zarówno instytucjonalna jak i kadra (Zespół Interdyscyplinarny, Centrum Usług Społecznych, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Punkt Konsultacyjny, Komisariat Policji, Centrum Zdrowia Psychicznego) jak również sposób realizacji zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie wskazuje na zapewnienie osobom w kryzysie i ofiarom przemocy w rodzinie dostęp do wszelkich form pomocy (poradnictwo psychologiczne, prawne, terapia, pomoc socjalna, praca socjalna). Podjęte działania w sposób znaczący wpłynęły na wzrost wiedzy i świadomości zarówno służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej, oraz osób uwikłanych w przemoc, co przekłada się na coraz większą skalę ujawnianych przypadków przemocy w rodzinach. Nie rozwiązują jednak w pełni problemów, ponieważ problematyka przemocy w rodzinie jest wielowymiarowa i w dalszym ciągu wymaga usilnych starań wielu instytucji w dalszej profilaktyce przeciwdziałania przemocy wśród mieszkańców gminy Skawina .

W związku z przeprowadzoną pogłębioną diagnozą zjawiska przemocy w gminie Skawina, analizą dokumentów w obszarze problematyki przemocy w rodzinie należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

- Należy budować świadomość społeczeństwa, że każdy przypadek przemocy to problem, który wymaga podjęcia interwencji i uruchomienia systemu wsparcia.

W tym zakresie należy podjąć działania edukacyjne w obszarze budowania świadomości, w tym świadomości społecznej i przełamywania stereotypów.

- Należy prowadzić systemowe działania informacyjno-edukacyjne w obszarze stosowanych form przemocy, sygnałów mogących świadczyć o występowaniu przemocy oraz konsekwencjach jej stosowania. Powyższe działania należy kierować do wszystkich grup wiekowych wśród mieszkańców gminy.
- Należy upowszechniać wśród mieszkańców wiedzę o zjawisku przemocy oraz wzmacniać umiejętności prawidłowego reagowania na przemoc. Warto budować postawy obywatelskie w tym zakresie oraz podawać do ogólnej wiadomości informacje, gdzie można zgłosić podejrzenie występowania przemocy.
- Należy zwiększać zaufanie do instytucji i organizacji związanych z działaniami na rzecz rodzin doświadczających przemocy poprzez dbałość o wysoką skuteczność stosowanych procedur i form pomocy. Kluczową rolę w tym zakresie odgrywa również Zespół Interdyscyplinarny. Warto informować społeczność lokalną o jego kompetencjach oraz możliwości działania. Kompleksowa informacja o ofercie gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie powinna być powszechnie dostępna i skoordynowana oraz na bieżąco aktualizowana.
- Należy prowadzić systemową edukację w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie we wszystkich grupach wiekowych. Ważną rolę w tym zakresie pełni rodzina i szkoła. Szczególnie warto, aby w tą edukację zaangażowały się struktury szkoły: wychowawcy, pedagodzy i psychologowie szkolni. Warto podjąć realizację programów profilaktycznych, również o wymiarze społecznym, z zaangażowaniem środowiska rodzinnego i rówieśniczego, w tym z wykorzystaniem nowych technologii. Edukacja dzieci i młodzieży może przyczynić się do wzrostu świadomości w całym społeczeństwie (również w środowisku rodzinno-sąsiedzkim).
- Należy prowadzić monitoring funkcjonowania środowisk rodzinnych, w szczególności w grupach ryzyka oraz w przypadkach, gdy powzięto podejrzenie występowania przemocy. Szkoła powinna wykorzystać uprawnienia prawne, do których jest zobowiązana, w szczególności procedurę "Niebieskie Karty". W gminie należy nadal rozwijać system ochrony i wsparcia dla dzieci doświadczających przemocy w rodzinie, m.in. poprzez formy indywidualne i grupowe. Dla rodziców ujawniających zachowania przemocowe nadal rozwijać ofertę "Szkoły dla rodziców", grupy korekcyjno-edukacyjne.
- Należy prowadzić zajęcia profilaktyczne dla dzieci i młodzieży m.in. w zakresie uczenia zachowań asertywnych i wyrażania emocji. Powszechny powinien być dostęp do informacji,

wskazującej, gdzie można w sytuacji doświadczania przemocy szukać pomocy (również anonimowo) np. uruchomić gminne "skrzynki zgłoszeń" czy całodobowy telefon zaufania prowadzony przez wykwalifikowaną kadrę np. interwenta.

- Należy nawiązać ścisłą współpracę z systemem ochrony zdrowia w celu aktywniejszego włączenia lekarzy i pielęgniarek w realizację procedury „Niebieskie Karty”. Wzmocnienia wymaga również zaangażowanie w działania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przedstawicieli oświaty i kuratorskiej służby sądowej. Organizacja interdyscyplinarnych spotkań o charakterze roboczym, szkoleniowym i superwizyjnym, z udziałem wszystkich przedstawicieli systemu, ma szansę wzmocnić tę współpracę.
- Należy wzmocnić koordynację działań systemowych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Skawina poprzez wyłonienie głównego koordynatora działań lub bardziej szczegółowe doprecyzowanie kompetencji i oferty usług CUS.
- Należy systematycznie podnosić wiedzę i kompetencje specjalistów pracujących w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez organizację interdyscyplinarnych szkoleń dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz stosowania procedury „Niebieskie Karty”. Istotnym elementem wpływającym na jakości pracy specjalistów jest również stały dostęp do superwizji. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego powinno być opracowanie standardu szkoleń dla wszystkich podmiotów systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonujących na terenie Gminy Skawina.
- Należy zwiększyć ilość szkoleń w zakresie stosowania procedury „Niebieskie Karty” w szczególności dla przedstawicieli: systemu ochrony zdrowia i oświaty, policji oraz członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Wskazane i zasadne wydaje się stosowanie aktualnie obowiązujących przepisów prawa oraz edukację społeczną w zakresie możliwości uzyskania natychmiastowej ochrony w sytuacji doświadczania przemocy. Istotnym elementem takiej edukacji będzie wiedza o realnych konsekwencjach, jakie grożą sprawcom zachowań przemocowych
- Wskazane i zasadne wydaje się utworzenie przez gminę mieszkania chronionego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Natomiast prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej jest zadaniem powiatu. Warto jednak zgłaszać do władz powiatu potrzebę zwiększenia dostępności do całodobowej usługi interwencji kryzysowej. Działania interwencyjne mają na celu przygotowanie gruntu do udzielenia rodzinie różnych form pomocy: prawnej, psychologicznej, socjalnej, medycznej.

- Wskazane i zasadne wydaje się podjęcie działań w kierunku pogłębionej diagnozy na terenie Gminy Skawina w zakresie przemocy występującej w grupie rówieśniczej i w środowisku szkolnym. Należy wdrożyć programy profilaktyczne w obszarze budowania świadomości zachowań przemocowych, w tym agresji wśród rówieśników (np. poprzez informacje na temat mediacji rówieśniczych, porozumienia bez przemocy, reagowania na hejt). Warto rozważyć wprowadzenia do środowiska szkolnego tzw. pedagogów lub terapeutów "środowiskowych".

Podjęcie powyższych działań zwiększy umiejętności pracy z rodziną uwikłaną w przemoc domową oraz zwiększy świadomość na temat przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Gminy Skawina.